45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 95 — Կ. ՊՈԼԻՍ 11/24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 — 6 ՋԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1319 — 11 ՕԳՈՍՏՈՍ 1317 — ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓՈՓ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جواردنده ۳۸ نومرولی داره‌ده مخصوصه

ՅԱՊԱՂԱԾ ՆՕԹԵՐ

ՊԱՐԼ ՄԻ՝ ԳԱՏԱՊԱՐՏԻՔ

Ժամանակէ մը ի վեր առաւօտեան թերթի մը ազգային բաժնին մէջ, մեր մանկապարտէզներուն մէջ հաստատուած պարին դէմ խել մը առարկութիւններ երևցան որոնց արձագանգ կ'ըլլար վերջերս գրական հանդէսի մը յօդուածագիրը, Մէրսէսէս։

Թէ ո՛ր առաձգութիւնէ մանգամանք մը ունէին այդ հակակիր զգացումները որոնցմով պարը մանկապարտէզներէն դուրս վտարելու պէտքը կը չեշտուէր, երկար պիտի ըլլար քննել։ Բայց այսպէս թէ այնպէս, պարը անօգուտ ու նոյն իսկ վնասակար զբօսանք մը ցոյց տրուած էր այդ թերթերուն մէջ։

Առանց հրապարակ նետուած գաղափարի մը հակառակ կարծիք յայտնողի մտապատրաստութիւնը ունենալու, պիտի փափաքիմ հոս մէջ բերել ինչ ինչ պատճառներ որոնք, կը յուսամ թէ պիտի ներեն պարը իբրեւ եթէ ոչ անհրաժեշտ՝ գէթ օգտակար ժամանց մը ցոյց տալու՝ մեր մանկապարտէզներու համար։

Ցաւանի է թէ մանուկը ի մէջ հասկանալ է արդէն զբօսանքի, թէ պարաճութիւնը կը սիրէ, ուստի չարութիւն մը պիտի ըլլար անոր այդ գաղտնամէտ արդիւնքը։ Առանց մանկան հոգեբանական կեանքը ուսումնասիրելու, շատ դիւրին է մէկի հաւատալ թէ հետաքրքրութիւն և շարժում անոր սիրելի ժամանցները կը կազմեն։ Եւ եթէ սովորական բան մը ըսած ըլլալու վախը չունենամ, պիտի դիտել տամ թէ ժամանակին «վարպետ տուտու» գացող պզտիկ տղոց լայն ու կոնը ոչ ապաքէն մարմնական զբօսանքներու գոհացում մը չգտնելէն յառաջ կուգար ընդհանրապէս։ Այդ, կը հետեւի թէ մանկապարտէզներու մէջ պարի դրութեան հաստատուած ըլլալուն պատճառն է, որչափ կը կարծեմ, զայն հաճելի միջոց մը ընծայել տղուն՝ մէկ կողմէն ինքնարարար մանկապարտէզ դիմելուն և միւս կողմէ իր մարքին պահանջած մանր ուսումը փափաքով ստանալուն։

Դժբաղդաբար այս և այս կարգի շատ մը կէտեր յիշեալ օրամերթին Պ. քրոնիկագրին հրգեմի ըրած դիտողութիւնները ունիմ աչքիս առջեւ. ասոնցմէ մին սապէս սկսած էր. «այդ պարերը մանուկներու համար պատրաստուած պարզ խաղեր են որոնք թէ պարահանդէսի ու ամէնէն խառնակ հանդիսութիւններու յատուկ խաղեր։ Կը հակնանք որ առաջինն է ճիշդը որ աբ-էոնոս-ելոշ վերջին ձեւը առած է ու մանկական խաղերը պարահանդէսի պարեր դարձած են։ Ասոնք մանկավարժութեան հետ զորձ չունին բարիկամներ և հետեւաբար մանկապարտէզներու մէջ ալ մուտ գտնելու չեն։»

Այսչափ կը բաւէ կարծեմ գաղափար մը տալու համար թէ Պ. Քրոնիկագիրը ո՞ր ատիճան սխալ քայլ մը առած է։ Ինքը կ'ընդունի թէ մանկապարտէզի պարերը մանուկներու համար պատրաստուած պարզ խաղեր են, մինչդեռ այդպէս չէ։ Մանուկներու յատուկ կամ մանուրոպէս անոնց համար չմնուած պարեր չկան. մինչ չատերուն գտուցած դէրը կայ միայն իր այլ և այլ տեսակներով որոնց մէջէն մանկան համար յարմարագոյն եղողները au choix առնուելով «մանկապարտէզին պարերը» կազմած են։ Ու յարմարագոյն ընտրելի դիւրինները պէտք է հակնալ որոնք որոշեալ ժամերու մէջ կ'աւանդուին մեր զզտիներուն միայն իբր զբօսանք։ Կը հետեւի թէ «ալբ-էոնոս-ելոշ» վախը անտեղի է ուրեմն։

Որովհետեւ Պ. Քրոնիկագիրը վերի խօսքն ալ ըրած էր և քանիցս կրկնած (անշուշտ աս ալ գուրբէն լսած ըլլալով) դիտել պիտի տայի իրեն թէ մեր մանկապարտէզներուն պարերուն մէջ ոչ միայն վերը գոյութիւն չունի այլ և վերոյիշեալ ո և է պար։ Լաւ չըլլա՞ր որ մեր յօդուածագիր պարոնայք իրենց անդիտացած նիւթերուն վրայ քիչ մը ինայեն հմտութիւններն թափել (.)։

Այս տողերը յատկապէս անոր համար մէջ բերի—որչափ ալ հինցած քրոնիկի մը հետ վերաբերում ունենան—որպէս զի հաստատեմ ձեզ թէ սխալ ու միակողմանի հայեացքներու վրայ չէ որ պիտի հիմնուին մեր ծնողքներուն հակումները։ Ո՞վ բան թէ մանկավարժութեան հետ գործ չունի պարը։ Քրօպէլեան դրութիւնը ուրանալ պիտի չըլլա՞ր ատիկայ։

Իմ մասս—և բոլոր անոնց համար որոնք ոչ անձուկ կերպով մը կը դատեն իրերը—ես պատրաստ եմ ամբողջ թէ պէտք է անիկա։ Մեր մանկապարտէզներու մէջ աւանդուած մտաւորական դասերուն առաւել կամ նուազ նպատակայարմար ըլլալը կամ չըլլալը պատճառ մըն է որ այդ անմեղ պարերը վերնան բոլորովին։ Զբօսանքի ժամերուն, տղոց՝ իրարու հետ ծեծկուիլը, անիմաստ խաղերով զբաղիլը լաւ է թէ իրարու հետ քոյր-եղբօր պէս սիրով պարելը։ Որը՞ կ'ընտրէք դուք, դուք որ հայր եղած էք։

Բայց ինչ որ ասչուրիւն կը պատճառէ, Մէրսէսէսի պէս լուրջ գրողի մը արհամարհանքն է պարին դէմ։ Զաւփանցութիւն է մտածել թէ մեր պզտիկները ապագային մէկ մէկ քաջ պարողներ պիտի դառնան մանկապարտէզին մէջ իրենց սորված պարերուն շնորհիւ։ Այդ պարերը դիւրաբաւ կրնան մոռցուիլ քիչ առենին, որչափ ալ թերահաւատ ըլլայ այս մասին Մէրսէսէս։ Պարին վրայ, կ'երևայ թէ չատ հպանցիկ տեսակէտ մը նետած ըլլալու է ինքը։ Լայն քրքիջ մը մանաւանդ՝ չկրնար զսպել մարդ երբ այդ «հինցած զբօսանքին» (պարին համար ըսել կուզէ) Եւրոպայի ազնուապետական սալօններէն դուրս վտարուիլը կը ծանուցանէ։

Ոչ, պարը երբէք վտարուելիք չունի այդ սրահներէն ու ոգեւորութեան գլխաւոր հրապոյրը կը կազմէ ան։ Բնաւ պատճառ չիկայ այսքան յուզուելու ըլլալու։ Եթէ Մէրսէսէս պարը ճանչցած ըլլար—ու կը տարակուսիմ թէ չի ճանչնար—իր բոլոր հմայքին մէջ, այսքան դառնացած վճիռ մը չպիտի արձակէր։ Ո՞չ ապաքէն Ֆրանսայի պարարէտներու, ըլլան ուսուցիչ կամ ամաթէօր, հրատարակած պարի գրքերը—որոնց մէջ անանկներ կան որոնք մինչեւ 5ՇրդԹ տպագրութեան արժանացած են իւրաքանչիւր անգամուան 5-10000 թիւի սպառումով—կը հաստատեն պարին՝ ո՛ր ատիճան Ֆրանսական հասարակութեան կողմէ սիրուած ու մշակուած զբօսանք մը ըլլալը, ինչպէս այդպէս։

Բայց խնդիրը այդ չէ։ Այլ թէ մեր մանուկներուն պէտք է ան։ Լուրջի պատճառ մը չեմ տեսներ զայն արգիլելու անոնց, երբ արդէն քանի մը խորհրդածութիւններ վերը յառաջ բերի այդ մասին։

Մանուկը՝ մենք այնպէս կը մբռնենք թէ՝ կը պարէ հաճելի ժամանց մը անցուցած ըլլալու համար և ոչ թէ պարելու մէջ զարգանալու, մինչեւ ապագային.... Բրօքօրին արհամարհելու ատիճան։ Մէրսէսէս կը տեսնի երբ մանուկներուն պարին մէջ Ֆ-ոյ և լանգ-ընէ(?) տեսած կ'ըլլայ։ Վերը դիտել տուի արդէն այս կէտը. իսկ «լանգ-ընէ» ըսելով որ երեւակայական պարին կ'ակնարկէր, ատիկայ չի կրցայ ցարդ գտնել։

Զէ. մեր պզտիկները «իրարու տեսքին վարժեցնելու մտքով» չէ որ պարերը հաստատուած են մեր մանկապարտէզներուն մէջ, նեղելի չէ այդ cynique տարակոյսն ունենալ։ Զեմ մերժեր պզտիկները սիրուն ու ոչ նուազ հաճոյալի խաղերու վարժեցնելու գաղափարը։ բայց պարը՝ հարկ չիկայ զոհել անոնց։ Անիկայ նուիրագործուած զբօսանք մընէ։ մարմնական զբօսանք մը, անվտանգ մարմնամարզ մը, զոր կարելի է կցել ոչ նուազ հրահանգիչ կամ գուարճալի խաղերու։ Կընդունիմ թէ պարը տիրող հանգամանք մը ունենալու չէ՝ մեր մանկապարտէզներու դասընթացքին ճիւղերուն մէջ. մտամարզական ու հոգեսրտային մանր ուսմանց աւելի ուժ տրուելու է քան պարին. բայց անանք որ այդ վերջիններուն մէջ մանուկներուն վիճակը նուազ զոհացուցիչ դըրնելով պարը պատճառ կը բռնեն այդ կացութեան, շատ անիրաւ են։

Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՃԱՆՉԻՈՐ ԴԷՄՔԵՐ

ԲՐՍԼ · ՅՈՎՀՈՒՍ ՃԷՏԻՉԵԱՆ

(ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ Է.)

Պօէրական հով մը՝ իր խորհրդաւոր դիմադիմներուն վրայ, անանուն թուղթ մը՝ իր խոշոր ու մութ աչքերուն խորը, անհուն գովք մը՝ դէպի Դերազոյն Իպ, և նեղով մը ամէնուն որ Անոր ազիտութիւնը ունին. խօսելու հոսուն տաղանդ մը՝ իր հասուն գանկին մէջ. դունչը դուրս ու մտածումը ներս։ Եւ կ'ունենաք բրօֆէսորը։

Այս մարդը որ իր կեանքը կատակարաններու մէջ թրծած, թաթախ ըրած է, այս բո՛ւն կրօնքի մարդը, կ'ըսեմ, որ կրցած է թէ Աստուածը պաշտել և թէ Դիտութեան հետ հաշտուիլ, բնական էր որ շուրջառին տեղ ուրտէնկոթ ունենար կռնակը։

Երբոր ամսկիոն եղլայ, կ'արժէ՞ որ պահ մը դիտէք այս խիզախ անձնաւորութիւնը, սանարին թաց առանձերով ճակտին կպած քանի մը թել մազէն բռնէ՝ մինչեւ չոռօծուն չապիկը՝—ուր փոդկաղ՝ թեւերը բաց ձիւնեղէն թիթեռնի մը նման թառած է,—ու մինչեւ իր առպեսական կազմը հսկայ՝ որուն կիր կը բրգանայ կանանչ սեղանը, աշխարհաբար Ս. Դիրքին լայն պառկուածքովը։

Ահաւոր չեշտ մը կայ իր ունգային բա՛մբ ճայնին մէջ. կը կարծես որ վհուկ մըն է քեզի խօսողը՝ անդունդներու ահաւոր ալքերէն։

Մամուած, մամածակ պարբերութիւն մը զոր մրափով պիտի ընդունէինք ուրիշէնց իր շրթունքէն կրակ կը դառնայ ու փսորելով դուրս կը սրսորի։

Ուշադրութիւն ըրած էք բառերու իր հնչեղքին, զոր օրինակ «բոլոր» բառը, որուն առջի վանկը հովի պէս կը բաղխի յաղորդ վանկին, Խրկնալով ու պլորուելով։

Ուժգնութեան մարմնացումն է ինք. ուժգնութիւն ոճին մէջ, ձայնին մէջ ու շարժումներո՛ւն ալ մէջ։ Մէյ մը որ քունկի նիւթին տարբերնէն և մանաւանդ ուինդրին չատութենէն, ա՛լ կրնաս նէ նստարանիդ վրայ մի՛ մնար նայիս, առա՛նց յափշտակումի, առա՛նց սոսմոկելու։ — Պանծալի կապոյտն ի վար արձիւին էջքը թեւաբաց, անմիջապէս յետոյ մրգուզ միջատին երերակալը՝ գաղտամեստ անկիւններու մէջ. միլիոնաւոր լուսագունդներու թաւալումին քով Տիրոջը զաւկին մէկ պարզ, չա՛տ պարզ մէկ խօսքը։ Այսպէ՞ս են իր քարոզները, վայրի ու պերճ հակադրութիւններով լեցուն, ոգեղէն. և ամն սարէն ձորէն բերած օրինակները՝ որոնց մասին վախը կ'ունենաս թէ մի՛ գուցէ ըսելիքին բունել չի կրնայ տալ՝ բոպէի՛ մը մէջ կու գան զուգիլ նիւթին, է՛ զի մաղի թելով մը, է՛ զի լոյսի գիծով մը։

Երկինքը կը կոկոսայ ամպերու չըփուածքին, կը զգաս զովութիւնը գաւիթ կիթիներուն, և, հիւ՛դ... պատուած է ամպը, արեւը ճ-որ կը խաղայ հոնկէ։ Ճի՛չտ այս պատկերին տպաւորութիւնը կ'ըսեն իր բուխ կոկորդը և թուխ երեսը, բառերու որոտումի մը պահուն՝ երբ մին մէկէ՛ն ի մէկ կը կակղի, միւսն ալ կը ժպտի աղաչաւոր տղու մը grimaceովը։

Եթէ մէկը սարկելու եկլար ձեռքին ձեւերը, և ձայնին ցունցը՝ իր քարոզներուն մէջէն, հաւանական էր որ ամբէր, ցամբէր հիացումնիս։ Շիտակ է։ Բեմբասացին համար հերիք չէ միայն խօսիլը, ցամաք բան մը պիտի ըլլար ատ, ձեւը և ձայնը է՛ն պիտու ձիրքերն են՝ գաղափարը մարկ ընդունիս հմայքով մը հրամցնող, ... պայմանով որ ճամարտակ ճառախօս մը գանանք չի կապկէ այլուր։

Հայերէնի դասին, զոր տարի մը լման տարիք Ռօպէրթի մէջ, այս գաղափարի մարդը—ի՞նչ կ'ըսէք—հիւլէ՛ մը բան չի ցուցուց իր թունդ ասէն։ Գօլէնը, ամէնուդ ծանօթ այն ուսուցիչն էր որ վայրկեանը կը համբէր, մասերը ժէլէին գրպանը կ'երթային միշտ։

Զինքը այս կերպ չինել չիտկելէս ետքը, չեմ յուսար որ իրեն պատկերը flatter ըրած եմի գաղափարը տրորուի միտուքնիդ, քանի որ կարդը հիմայ եկաւ զուրցելու թէ չորս անգամէն աւելի մտիկ չեն ըլլուիր իր քարոզները... նոյնութիւն ըլլալնուն համար։

Դանք իր գրականութեան։

Անուանին հմայքը եթէ չըլլար, ինծի անանկ կու գայ որ իր յօդուածները նուա՛ղ խանդով կարդացուէին պիտի. որովհետեւ գրած ատեն մարդ դէմը չունենա՞ր մտածումին թափ տուող նոյն բազմութիւնը։

Կրնա՞ք ըսել թէ սխալ է ասիկա։

ԹԻՌԴԻԿ

ԳՐԶԻԼՈՒՐԵՐ

Երկու երիտասարդ ընկերներ, մին Իւսկիւտարցի իսկ միւսը Գատը-գիւղցի, քալելով Զամլըճա պտոյտի մը կ'երթային։ Ճամբան պզտիկ ծրար մը կը գտնեն։ Այն էր Մաղրա-ի լրագրին մէջ ծրարուած պատուական թարմ «բանտիսքանիայ»ի մը կտոր՝ չափաւոր մեծութեամբ (որ անշուշտ մէկը անուշադրութեամբ ձգած է։) Ծրարը առնելով ճամբանին կը շարունակեն, ու երբ Զամլըճայի դագաթը կը հասնին Գատը-գիւղցին Իւսկիւտարցիին սապէս կ'առաջարկէ։

—Եկուր քեզի հետ պայման մը դնենք։

—Ի՞նչ մասի։

—Բաւական քարեցինք, ու յոգնած ենք, կընանք ուրեմն քիչ մը քնանալ. Արդ՝ մեր երկուքէն որը որ աղուոր երազ մը տեսնէ անիկա միայն առանձին այս «բանտիսքանիա»ն ուտէ ամբողջ։

—(Ուրախութեամբ.) Շատ լաւ, կընդունիմ։

Ու քիչ մը հեռուն գտնուած ծառի մը տակը երթալով՝ ծրարը հոն կը դընեն և իրենք անոր մօտը պառկելով կը քնանան։ Իւսկիւտարցին քնանալ ձեւացնելով իր ընկերը կը լրտեսէ ու երբ կը տեսնէ որ անիկա իրօք կը քնանայ կոր, այն տեղն կամաց մը կ'ելլայ կը նստի և ամբողջ «բանտիսքանեան»ն... պատուական մը կ'ուտէ, յետոյ լրագրին մէջ քարեր դնելով նորէն ծրարը կը կապմէ ու իր տեղը կը պառկի և վերջին կը պառկի քնանալ ձեւացնելով։ Քիչ յետոյ Գատը-գիւղցին կ'արթննայ և կը տեսնէ որ ծրարը իր տեղն է Իւսկիւտարցին ալ արթննալու պէս կ'ելլայ։ Այն ատեն Գատը-գիւղցին կ'ըսէ։

—Ել նայէ, նայէ ինչ «աղուոր» երազ մը տեսայ ես, սքանչելի, ահա պատմեմ, մտիկ ըրէ։ Երբ որ քունս տարաւ, հրեշտակներ տեսայ՝ որոնք լոմ մտնելով ղիս դրկեցին և գեղեցիկ երգերով մինչև Աբքայութեան մէջտեղը տարին։

—Այո դիտեմ երթալդ, և որովհետև կասկածելի էր որ այդպիսի բաքանչելի տեղէ մը հոս վերադառնայիր, պարապ տեղ քեզի չի ապասելու համար ես «բանտիսքանիա»ն... աղուորիկ մը կերայ....

—.....

(Սա խորամանկ Իւսկիւտարցիները։)

* * *

Դասարանին մէջ գտնիկ մը աշակերտին։

—Պարոն Թղլեան՝ հրամէ՛ տեսեան քեզի համար կ'ըսեն որ հայերէնի լեզուի մէջ վարժարանին առաջին աշակերտն ես, տարակոյս չկայ ուրեմն թէ «նորակերտ» բառերու վրայ գաղափար պիտի ունենաս, ըսէ նայիմ «կովակառ» ինչ ըսել է։

—Կով նստելու կառք։

—Տէր ողորմեա՝ տակա՞ ինչ կայ չի կայ. ո՞ւր տեսած ես այդպիսի կառք մը։

—Շա՛տ տա...

—Շատ՝ ո՞ւր...

—Սիրքէչիի և Հայտար-քաշայի կայարանները, միթէ չոգեկառքը չի՞ փոխագրեր «վակոն»ներու մէջի կովերը, այդ տեսակ կառքերուն «կովակառք» կըսուի անշուշտ։

—«Կովակառք» կով քաշող կառք ըսել է։

—Բայց դաղափարը բացորոշ չէ։

—Հայտէ տեղդ դնայ նստէ. դո՞ւն եղար «նորակերտ» բառերը քննադատողը, սըվոր նայեցէք հէլէ, նղովից արմատը...

—Ներեցէք էֆէնտի որ ձեզ դիտողութիւն մը ընեմ, թէև «փիլիսոփայի մը աշակերտ» չեմ։ Բառ մը «նոր պէտքի մը համար կը չինուի. արդ՝ այն որ «սայլ» բառը ունինք արդէն՝ բնական է որ «կովակառք» ըսելով կով նստելու կառք պիտի հասկնանք, այն որ այդ տեսակ կառքեր 50-60 տարիներէ ի վեր կը գործածուին կոր, ինչ որ նոր բան մը կը տեսուի։ Հիմայ՝ էֆէնտի, դուք՝ մրմռացէք, առառացէք, կռկռացէք որչափ որ կ'ուզէք...

—.....

* * *

Գատը-գիւղի չոգենաւին մէջ Արտակ Մօսիկեան ոնուամբ անձի մը մօտը երկու ընկերներ բարձրաձայն իրարու հետ կը տեսակցէին նոր չինուած չէնքի մը վրայ։ Իւրաքանչիւրը իր կարծիքը կը յայտնէր. մին միւսին սա պէս կը հաւատայ.

—Այո, Ֆարտաքէին տեսքը փայլուն է։

Արտակ Մօսիկեան կարծելով թէ իր անձին նկատմամբ ծաղրելի ակնարկութիւն մը կ'ընէին, բարկութեամբ կ'ընդմիջէ ըսելով՝

—Ի՞նչ չի հաւնեցա՞ր ինծի, պարոն։

.....

* * *

Այր ու կնոջ միջև

—Բազում Բէօրէքիկ աղա, ինծի Բարիզէն «ֆիտանցու» մը բերել կուտա՞ս։

—(Աչուընները բանալով) Հէյէյէ... ի՞նչ ըսիր... կրկնէ նայիմ անգամ մըն ալ տարիկ...

—(Բաղդրութեամբ) Բարիզէն ֆիտանցու մը բերել կուտա՞ս ինծի։

—(Բարկութեամբ) Նախապաչարուա՞ մ՝ նախապաչարեալ... ըսէին դեռ...

—(Զարմանօք) Օհ մա՞ Տէր... մա՞ Տէր, տէլ lion qu'est-ce՞ մ...

—(Ժպտելով) Օ Տ՞, ալ ասդի՞...

.....

* * *

«Նորաձեւ դարակիզը հաշարան»
Ցուցակ կերակրոց (գօտիսնը 5 դրուշ)։

Խորովածներ

Կոկորդիլոսի «պուտ»՝ փուռը
Առիւծի թաթ՝ «տապկած»

Սկոռներ

Վագրի «քիւլպասը»
Շանաձուկի «քէպապ»

Աչլ-ոյլ

Փիղի «քաչա». (տուտիրը 20 դրշ.)
«Սալցալը» պալէնա
Ռնգեղջիւրի «տօլմա»
Արջիւով «բիլաֆ»

Ըմպելիներ

Դրախտայրն օձի կաթ
Ովկիանոսի ջուր

.....

* * *

(Լաւ դատողութիւն.)

Տան տիկին մը իր 3 տարեկան զաւկին համար «տատա» մը կ'ուզէր։ Մինչդորդը իրեն կը զրկէ 14-15 տարեկան սպասուհի մը՝ որուն տան տիկինը զարմանօք կ'ըսէ.

—Աղջիկս, քու հասակդ շատ կարճ է, ինչպէս կրնաս «տատաութիւն» ընել դուն։

—Աւելի աղէկ ա, տիկին. հասակս կարճ ըլլալով՝ եթէ երբէք «չօճոլը» գիրկէս վար իջնայ՝ անդամները չեն ցաւիր դոնէ. մինչդեռ եթէ երկայնահասակ ըլլամ «չօճոլ»ին գլուխը կը պայթի...

—.....

* * *

Գնալը կղզի. Օրէլ Պէլ ֆլ- (պանդոկ Գեղեցկահայեացքին մէջ։

Սալտնի հիւրերը — բաւական բազմութեամբ — «Թաշճեանի օթէլին» այրելուն պատճառները խօսակցութեան նիւթ ընտրելով կարծիքներ կը փոխանակէին. բայց մէկուսի, անկիւն մը քաշուած, զուարթամիտ երիտասարդ մը հրապուրիչ օրիորդի մը հետ առանձին կը սեսակցէր (ֆլ-ռ կ'ընէր)։ Բնականաբար ծոլուն «պանեսները» այժմէութիւն ունէին, որով երիտասարդը իր գաղափարները կը յայտնէր ըսելով.

—Այդչափ աղուո՞ր բան մըն է, օրիորդ, ծով մտնելը։

—Տարակոյս չկայ թէ հաճոյքը մեծ է. դուք ալ չէ՞ք մտներ, պարոն։

—Շիտակը ուիտած եմ։

—(Զարմանալով) Ի՞նչ կ'ըսէք, կը հեատաքրքրուիմ։

—Այո, քանի մը տարի առաջ էր. Մեծ կղզի գացած էի նաւարշաւը տեսնելու մտօք։ Առաւօտեան գէմ նաւամատոյցին վրայ կը գտնուէի, ելերքին մօտ, նորեկ ճամբորդները դիտելու համար, երբ յանկարծ ատոնց մէջ օրիորդ մը նշմարեցի որ ձեզ նման — ներեցէք որ ըսեմ — անմահ ակուկներ ունէր...

—(Կարմրելով) Օհ, կը չափազանցէք, պարոն...

—(Ժպտադէմ) Ճշմարտախօս ըլլալու համաւը ունիմ։ Արդ, բազմութեան մէջ, այդ օրիորդը դիտելու ապշեցայ, ոտքս սահելով... ծովը ինկայ...

—Լողալ գիտէք անշուշտ։

—Ոչ, դժբաղդաբար։

—(Մտատանջութեամբ) Ի՞նչ բրիք ուրեմն, Աստուած իմ...

—Պարզապէս ազատեցին. և երբ

բոլորովին թրջած նաւամատոյցը հանեցին զիս, գեղեցիկ օրիորդը վերտին տեսայ հոն և... ուխտեցի...

—(Հեռաքրքրութեամբ) և... ինչ ըրիք։

—(Ժպտելով) Ուխտեցի թէ մինչեւ որ լողալ չսորվիմ այլ ևս երբէք ծով չմտնեմ...

—(Ինձալով) Օհօ պարոն։ Ուշադրութիւն ըրէք այսու հանդերձ, մի գուցէ վերտին սահիք օր մը...

—(Կայծակնահար աչքերով) Փոյթ չեմ ըներ, օրիորդ, եթէ երբէք ձեր «գեղեցիկ հայացք»ին քաղցր ալեացը մէջ պատահի այդ արկածը...։

—։։։

(Սա Գնալը կղզին. օդափոխութեան շատ յարմար է, պիտի ըսեն հիմայ անշուշտ երիտասարդները.— Եւ ալ այնպէս։) ՊԱՒՂՈՍ

ԽԱՐԻՇԻՑԼ

ՍԲԱՆԵԱ. Վէ ՖՐԱՆՍԱ.— Մասրիատէ նէչր օլընան «Լէքթիւր» նամ ճերիտէ՝ մուսֆաղաքեարան ֆըրգասը ըէխի Մ. Սիլվէլանընն պիր մէգալէսիի նէչր իսէրէք, Ֆաս մէսէլէսինէ տայիր արիլ ու ամիգ պէյանը էֆքար իթմիշ տիր, Մ. Սիլվէլա՝ Ֆաս գըթասընընն միսթագպէլի իչին Ֆրանսա իլէ Սբանեա պէյնիսէ ագտը լազըմ օլան իթթիֆագը թանսին վէ թագտիր իլէ թէլագը իթմիշ տիր։ Մ. Սիլվէլանընն Սբանեա միսթէքեամ բօլիթիգասընա թագվիյէթ վերմէք, վէ Սբանեաեր միւնֆէրիտ մէսլէքինէն գուրթարմագ իչին Ֆրանսա իլէ իթթիֆասը լիւզումի հագդընտա էթտիեի պէյանամ Սբանիասա պէօյիւք պիր թէէսիրը ուսմամի հուսուլէ կէթիրմիշ տիր։ Մ. Սիլվէլա հատտը զամ թընտա Սբանիանընն միւնֆէրիտ մէսլէքինի իթհամ իտէր վէ միսթէմլէքամընը զայրատա պունտան իլէրի կէլմիշ օլարդընը իտատա իտէր իտի։ Սբանեանընն 1860—1898է գարար մէվզրի իգթիսարէ կէչէն գաղինէլէրի ֆիլ հագիգա միթէմատիչէն Սբանիա իչին միւնֆէրիտ գալմագ ֆատէլի օլարդընա գանի օլմուշար իտի, Մ. Սիլվէլա 1899—1900տա մէվզրի իգթիսարա կէչտիի զէման Սբանիանընն մազիտէն միթէնէպպիհ օլարագ գուվէթինի թօլեամասընը վէ օրատսընը թահթը ինդիպաթընա ալան Ֆրանսա սէյրի մի իտի։

Շիմտի պու իքի Լաթին միլէթլերի մազնինն ամը խաթրէլէրի վէ բէք պէհատար օթուրան թէճրիւպէլերի օրթատա օլուսդը հալտէ նասը՞լ միսթէմինէն Ֆրանսասան իսթիքատէի սիւասիյէ կէօզէսպէկիրլէր։ Գա խուսուս Ֆաս գըթասը իչին զաթէն ֆրանսա քէնտի բըանլարընը չզմըշ հազրլամըշ օլտուղընտան, պունտան Սբանեաա պիր խայը չըգմասեաճաղը կիպի՝ Ֆրանսա իլէ միսթէհիա օլուբ իսէ իչի թաթլըսա պաղլամաղա մէճպուր օլարագ Շիմտիսան վէ ճէնուպտան պիր կիւն Ֆասընն Ֆրանսա թարֆընտան թահթը մուհասէրէսէ ալընմըշ օլտուղընը կէօրէճէք տիր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ. հիւքիւմէթի՝ Սարաֆօֆրն Պուլկար մանդէմէլէրինէն սալը վէրիլմէսի իւզէրինէ, Բումանիասա մուգիմ Պուլկարլարընն թավր ու հարաքհաթընա տիգդաթ օլունմասընը պիր էմրը խուսուսի իլէ մէէմուրլարընա թէնպէհ էթմիշ տիր։

Սէնթ էթիէնտէ Վիլլէֆրանշ մատէսլէրինէն թաթիլի իչթիղալ էաէն ամէլէսինտէն 500 քիշի իճթիմա էտերէք՝ թաթիլատէն էվվէլ հալ վերիլէն ամէլէսինն եէնիտէն գապուլինի, վէ պիր կիւն իչինէ տէվամ էթմէէն ամէլէսինն տալի թէվզրի խոլիմէսի առէթինն իլդասընը մատէսէր զումանեաբնատան թալէպ էթմիշ իսէ տէ, գումանեա պու իքի թալէպի տէ ըէտտ էթմիշ տիր։

ԲԷԹԷՐՍԲՈՒՐԳՏԱ պուլունան Ֆաս հէյէթի մուրախխասասը Բարիզէ կիմիշ տիր։ Հէյէթի մուրախխասա՝ սիասիօնա գատար Ռուսիա խարիճիյէ նէզարէթի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէէմուրլար վէ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Մօնթէպէլլօ թարաֆընտան թէչէի իտիլմիշ տիր։

ՍԹՕԳՀՕԼՄՏԱՆ իչար օլունտուղընա նազարէն, գուրթալը չըմալիյէ սէհատաթ իթմիշ օլան ու Ապիցցոնընն իւչ ըէֆիգինին պուլունմասը գապի օլամամըշ տրը։ Պունլարը թէչտրրի իչիւն կէօնտէրիլէն Սթօքհէն սէֆէրի հէյէթի՝ Ֆրանսատա ժօղէֆ արազիսինին էթրաֆինը արամըշլար իսէ տէ հիչ պիր իվ պուլամատարագ Ցանտէֆեօրատա ավտէթ իթմիշլէր ծիր, հալընըզ պունլարը զիբրի իչիւն ֆիշօրա պրունընտա պիր հէյբէլ ըէզ օլունմաշ տրը։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ. մէսէլէսինտէն տօլայը ձաբօնիատա ֆէվգէլատէ հէյէճան վար իմիշ։ Ռուսիա հիւքիւմէթինին Զին իլէ կիսալի պիր իթթիֆագ ագդընա չալըշմասը՝ էսկի պէհատարընատան վաղ կէչմէք իչիւն պիր պէհանի արամագ կիպի ֆարզ օլունուեօր։ Ռուսիանընն Մանչուրիսէքի թէսարիքեաթը՝ մէզբիւր մէմլէքէթի տաիմի սուրէթտէ էլլինտէ թուրմագ նիհէթինտէ պուլունտուղընը կէօսթէրտիեինի, վէ ձաբօնիանընն պուհալի հիչ պիր վէճնէ գապուլ իտմէեէկինի կաղէթալար հաղմագտա տրը։

ԿԷՉԵՆԼԷՐՏԷ Միւճթէմէի Ամէրիգա ըէխի՝ Սան Ֆրանչիգօտա պուլունտուղը զէման, պու չէհրին պէլէտիյէ ըէխի՝ Դալիֆօրնիա արազիսինին չիչէք եէթիշտիրմէքտէքի իսթիտատար ֆէվգէլտատէսինի կէօսթէրմէք իչիւն, Մատատ Մաք Քինլիէ 8 մէթրօ մուհիթինտէ վէ 6 մէթրօ թուլինտէ վէ 500 քիլօ աղըրլըղընտա պիր չիչէք տէմէթի թագտիմ էթմիշ։ Մատատ Մաք Քինլէյ պու հէպտիյէտէն բէք մէմնունա օլտուղունա պէհան իթմիշ իսէ տէ, տէմէթի պէրաղէր ալտագ միւմքիւն օլմամըշ։

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ. Վէ ԳՕԼՕՄՊԻԱ.— Ամէրիգա հիւքիւմէթի՝ Բանամա պէրզալընտա զուհուր իթմէքտէ օլան վուգուհատան իսթիֆատ իթմէքտէ տիր, գանալ գօմիսիոնը մէսէլէսի սէպպիյէ, հիւքիւմէթ՝ Նիքարակուա եաիսա Բանամա սու եօլլարը պինասընտան տօլահը, Էվրօպա հիւքիւմէթլէրինին միւտահիլէօնինի մուճիպ օլաճագ պիր գարըշըգլըգ չըգմասընտան իսթիրազ իթմէքտէ տիր։ գօմիսիոն շիւպհէսիզ Նիքարակուա եօլունը թավսիյէ իտէճէք տիր, ֆագաթ պու սուրէթի՝ Բանամա Ֆրանսըզ գումանեասը թարաֆընտան գապուլ իտիլէճէք թէքլիֆլէրին թապիաճընտա պաղլարը։ Բանամա գանալընին թէքմիլի իչիւն իսթիեար օլունանագ մէսարիֆ՝ Նիգարակուա գանալընա նիսպէթէն էվվէն թահմին իտիլիեօր։ իւմիտ իտիլիր քի, Բանամա գումանեասը՝ Ամէրիգա հիւքիւմէթինէ, Նիգարակուա սու եօլլարընը թէչեսիս իթմէք գարարընը իսթիեար իթտիրմէզ։ զաթէն Նիգարակուա գանալընին ինչասը՝ սէրմաեէ թէսարիքի խուսուսընտա, Բանամա գումանեասընը միւշքիլաթա տիւշիրիր։

—4000 քիշի իլէ Զուլուլանտ հուտուտունտա թէհաշիիւտ իթտիեի բիվաեէթ օլունան ժէնէրալ Պոթա հագդընտա հիչ պիր խապէր եօգ տրը։ Պիլաքիս Ինկիլիզ մէնապիհինէն թէբէշշիհ իտէն պաղը խապէրլէր գայրը միւռասա կիպի կէօրինիւեօր։

ԻՐԼԱՆՏԱԼԸ Մ. Վիլիամ Թրանվալ ըէխը հիւքիւմէթի Մ. Քրիւկէրի պիեարէթինտէ պաղը սիւալլէր իրատ իթտիրինտէն միւշարիլէն՝ չու եօլտա ճէվալ վէրմիշ տիր։ «Իրլանտալլարը գարառշ կիպի թէլագը իտէրիմ, Իրլանտալլարընն հագդըմըզսասքի թէվէճիհէլէրինի պիլիրիմ, քէնտիլէրինէ գարշը միթէչէքքիր պուլունտուղումա՝ թարաֆլարընտան մէպուս պուլունտուղունուզ Իրլանտալլարա թէպլիր էտինիզ պէն ինլարը՝ զայրէթինի անամի իւլգալ իթթիրաֆ վէ թագտիր իյլէրիմ, պիրա ֆէտաքարլըգլարընն սէպպի հագդագթ վէ ատալէթտէն իպարէթ տիր։

«ԱՃԷՆՑԻԱ ԼԻՊԼԻՐ» նամ իթալիա կաղէթասը՝ Իթալիա զըրալը վէ զրալիցասը հաղարաթընը պիրինտի սէհատաթլարը սրրի Ինկիլիթէրա գրալ վէ գրալիցասը հաղարաթընը զիկարէթ իթմէքտէն իպարէթ օլաճագ տրը տէեօր։

ԻԹԱԼԻԱ. ԹԻՃԱՐԷԹԻ.—1901 սէնէսինին իլք 7 այլարը զարիճընտա Իթալիանընը թիճարէթը խարիճիյէսի 1,893,000,020 ֆրանգա պալիզ օլմուշ տրը։ Պունդն 1,096,000,000 ֆրանգը իսխալաթ վէ 796,000,000 ֆրանգը տախի իսրաճաթ տրը։ Իչպու հարալաթ 1900 սէնէսինին այնը միւտատէի հարալաթը իլէ մուգայիսէ օլընդրգտա իսխալաթ տա 101,000,000 ֆր. վէ իսրաճաթ եէնիէ 30,000,000 ֆրանգ ֆազլա պուլունտուղու անլաշըլըր։

ՄԻԹԷՆԷՎԱԻԱ

ԳԻՈՐԳԻ ՃԷՆՈՒՊԻ.— Մարտ 21 տէ Սգօչիատա վագը Տընտի լիմանընտա զաեէթ տաեանդգը եէնի պիր կէմի տէնիզէ էնտիրիմիշ տիր քի, գուրթալը ճէնուպտէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի նամընա իճրասը մուգարրէր օլան քէշֆիյեաթտա իսթիմալ օլունմագ իւզրէ եաբարրըմըշ տրը։ ծտան իքի հաֆթասօնրա տախի, Ամանեա նամ վէ հիսապընա, գուրթալը մէզբիւրտէ քէշֆիյեաթ իճրասընտա իսթիմալ օլընմագ իչին ինչա իսթիմիշ պուլունան պիր պէֆէտէ Քիլիմանընտա անէնիզէ էնտիրիմիշ տիր։ եաղ մէվսիմի կէչմէզտէն էվվէլ իքի հէյէթը քէշֆիյեէնին տէ եօլա չըգմասը վէ գուրթալը ճէնուպի հավալիսնտէ իքի իչ սէնէ գալարագ իճրալ վազիֆէ իթմէսի մէէմուլ օլունմագտա տրը, հէր իքի հէյէթը քէշֆիյեէտէ, գուրթալը ճէնուպլիեէ բէք եաղընն պուլունան կէնիչ արազի հագդընտաքի մալիմամը մահտուսէնին թէվսիսիսէ տահա զիեատէ խրատէթ իթմէք իչուն, եէք տիկերիլէ, հիւսնի նէյեէթէ մագրուն վէ մէմտուհ պիր բէգազէթ իճրասընա հազզը տրրաբ։ Անճագ ուլում վէ ֆինունուն թէրագզրը նամընա, մէզբիւր հէյէթլէր՝ պիրպիրիյէ միւնազասատան իսթիրազէն արազիեի իքի գըսմա թէֆրիդ իտէրէք, հէր պիրի պիր գըսմընն քէշֆիյէ մէզզուլ օլաճագ տրը։ Տիսքրվրրի սէֆիսէսի պուլարընն թաղիգաթընա տահանճագ սուրէթտէ ինչա օլունմուշ տուր, իւչ սէնէ քիֆաեէթ իտէճէք գատար էրզագ վէ մէէքիւլաթ ալապիլիր, վէ մաքինալարը սասթատա սէքիզ միլ մէսաֆէ եօզ ալմագա միւռասիտ տիր։

Գուրթալը ճէնուպտէ իճրա օլունանագ պու վէ սարիր իսթիքշաֆթատան, մատտի իսթիֆատէ մէէմուլ օլունմագ, օ թարաֆլարտա զապթ իտիլէճէք ատալար վէ իսթիֆատէլի թիճարէթի վէ գայտ վէ իչարէթի օլունանագ եէնի սէյրը սէֆանի վէ թիճարէթ եօլլարը եօգ տուր։ իսթիքշաֆթը մէզբիւրէնին սէմիրէսի՝ եալընըզ ֆէնիի օլաճագ տրը։ Շիմտիեէ գատար մէճնուլ գալան հավալիի մէզբիւրէնին խարիթասը եաբըլանագ, սէնիզ սուլարը թէկզրգ օլունանագ, ալտիմը ճէվվիյեէ (օգերեուրթաքանութիւն) վէ մրգնոթաբսիյեէ (մագնիսականութիւն) իւզէրինէ թէգզրգաթ եաբըլանագ վէ հայվանաթ, նէպպաթաթ վէ մատէնէրը իչիւն քօլէգքսիօնալար թէչքիլինէ չալըշըլանագ տրը։

ԵՆՆԻ ՊԻՐ ԿԷՕՁ ԳԱՐԱԶԸ.— Նիեորգտա սաղ կէօզիւնիւն գաբաղը սագաթ օլարագ պիր չօճուգ տօղմուշ։ օ հալտէ քի, սագաթ կէօզիւ գաբաթմագ միւմքին օլմամեօր իտիր։ Ֆօրահամ խասթախանէսինտէ Հէյնէյնս իսմինտէ պիր թապիպ՝ չօճուգուն սօլ եաղընտանան պիր բարչա տէրի քէսիպ էքթիկ օլան կէօզ գաբաղընա թաթպիգ իթմիշ, վէ ճիլտի քէսթիեի սըրատա բարչանընն պիր ուճունու միւթէպագը գըսմընն պէրէլէնմէմէսիյինին եանաղընն իւզէրինտէ պըրագտրը հալտէ, էթրաթը տիւզէթէրէք, պիր կէօզ գաբաղը չէքիլինէ կէթիրմիշ։ սօնրա քէսմալը մէհարէթլէ ճիլտի՝ չօճուգընն գաշընա վէ կէօզ գաբաղընա տիքէրէք 20 տագիգա զարիճընտա չօճուգու կիւզէլ պիր կէօզ գաբաղընա մալիք իթմիշ քի, չօճուգ շիմտի իսթէտիկի կիպի կէօզիւնիւ հէմ զըրբմագա վէ հէմ աչմագա միւզթէտիր օլապիլիեօր իմիշ։

ԻԹԻՐԱԱԹԸ ատիտէսի իլէ միւշթէհէր Ալմանեալը Մ. Զաբանի՝ պու տէֆա գուրշան իչլէմեէճէք պիր զըրհ իճտա իթմիշ տիր։ Պու զըրհ իքի քիլօ աղըրլըղընտա օլուպ, իրէք տօգումասընտան իպարէթ իմիշ։ պէշ ատրմատան ամբլան պիր թիւֆէնք գուրշունը պու տօղումատա անճագ իչ միլիմէթրօ իշլէեպիմիշ տիր։ Մ. Զաբանի պու նէվիճատ զըրհը պիր նիւմունէսինի Ալմանիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրինէ թագտիմ իթմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱ. բօսթանանէլէրինէ 1801տէ կիտէն պէհէր 100 մէքթուպա մուգապիլ 1901տէ 16,600 մէքթուպ կիրմէքտէ տիր։ Կէչէն սէնէէ նախպէթէն մէքթուպարընն ատէտի եիւզատ 160 բատտէսինտէ արթմըշ տրը։

ՄԱՏԷՆ ԻԾԹԻԱԼԸ.—Սօն էլլի սէնէ զարիճընտա քէօմիւր մատէպէրինատ 2,100 իչթիալ վուգու պուլմըշ վէ պու եիւզատէն 8,800 ինան թէլէգ օլմուշ տրը։

ՍԻԻԹՃԻԼԷՐ ՆԷ ԳԱԶԱՆԸՐ.— Պու կիւն Իսկիլիերատա կէրէք չէֆթէճիլէր վէ կէրէք ինէքճիլէր 4,000,000 ինէք սաղմագտա տրրլար։ Պու 4 միլիոն ինէք սիւտինտէն իսէ սէնէվի 32,000,000 լիրա հարալաթ օլմագտա տրը։ Շու հալտէ պէհէր ինէք սէնէվի 8 լիրա իրատ կէթիրիեօր։

ՃԱՐՕՆԼԱՐ պանեօեա բէք մէրագը տրրար։ Ճարօնիանընն Թօգիօ շէհրինտէ 800 համամ վար տրը։ Պունլարտա հէր խթէէն օն բարա իճրէթ իլէ սբճագ վէ եա սօուդ սուտա պանեօ իտէպիլիր

ԵՈՒՄՈՒՐԹԱ. ՍԱՐՖԻԵԱԹԸ.—Ինկիլիթէրատա սէնէվի ատամ պաշընա 130 եումուրթա սարֆ օլընրեօր, պու հիսապա սարֆիյաթընն մէճմուը սէնէվիսի 3,000,000,000 ատէտ օլրեօր։ Պէհէր եումուրթաեը եարբր բէնինի հիսապ իտեճէք օլուրսագ Ինկիլիթէրանընն սէնէվի 20,838,333 լիրա եումուրթա բարաբը վէրմէքտէ օլտրընը անլաշըլըր։ Պու բարանընն էքսէրը գըսմը Ֆրանսըզ չիֆֆէճիլէրինին էլլինէ կիրիեօր։

ԽԱԼԸ ԹԷՃՐԻԻՊԷՍԻ.—Աֆէմիթան տա պիր խալընընն Աֆէմ մալի օլուպ օլմատրընը պիլմէք իչիւն զարիպ պիր ուսուլ վար տրը։ Թէճրիւպէ օլունանագ խալընընն խաբ իւզէրինէ պիր ատթէշ բարչասը պըրաղըրը, թապպի պու աթէշ սիեահ պիր եանըզ եէրի պըրագրը։ Էկէր պու եանըզ եէրինին իւզէրի էլ իլէ օվալանտըրը վագրթ սիեահլըգ կիսէրտէ եալընըզ ալթընտաքի բէնկը ասլիսի էվվէլքի կիպի մէյտանա չըգար իսէ, խալը ատէմ խալըսը եօգտա էճնէպի մալի տիր։

ԱՐՍԷՆԻՔ ԵԵԼԵՆԼԷՐ.— Ավաթրիանընն Սթրիա զրթասը սէքէնէսի օլան 500,000 քիշի՝ արսէնիք եէմիլէրի իլէ մէչնուր տրը։ Պու զրթատա էճալինին էքսէրիսի 24 սաաթ զարիճընտա կէօնա չէքէր եէր կիպի 5 պուչուգ պուղտայ արսէնիք սարֆ իսիեօրլար իմիշ, արսէնիքին 1/4 պուղտայը պիլէ պիր գաչ քիչիսի էօտիրբէպիմէյեէ քեաֆի օլտուղը պիլինիրսէ, իչին նէ տէրէճէ զարիպ օլարը անլաշըլըր։

ՍԳՕՁԻՍ Վէ ԻՐԼԱՆՏԱ ՍԷՐԻՆԷՍԻ.—Աթիաէքի ճէտվէլ Սգօչիատա սէքէնէսինին արթարընը վէ Իրլանտատա էքսիլիսիրի կէօսթէրիր։

	Սէօղ-	Իրլանդա
1851	2,888,742	6,552,385
1851	3,062,294	5,797,967
1881	3,735,573	5,274,836
1901	4,471.957	4,456,546

ԺԻԼԻ ՎէԼՐՆ 73 եաբընը կէչիրմիշ վէ էլեէվմ 99ընճը բօմանընը եաղմագտա իմիշ։

ՐԷԻՍ Մ. ԼՈՒՊԷ հազրէթլէրի բէսմը գապուլատան հիչ խօշլանմաեօր, օ գատար քի միշարիէէհին էլլիզ սէբայընտաքի թէչրիֆաթընը բէք միւքատէր պիր հալտ պուլունրեօր, միւսաֆիրլէր կէլտիեի կիպի Մ. Լուպէ՝ թէչրիֆաթընը միւսաֆիրի բէսմէն թագտիմ իթմէսինէ պէքլէմէէրէք, տօղրուսան տօղրուեա գալգար էլլինի միսաֆիրէ ուղատրը։ Միւլագաթտան սօնրա տախի այնը թարզ իլէ միւսաֆիրի թէչեի իտէր իմիշ, Պէլճիգա զբրալընա իմիթխալէն Մատատ Լուպէնի գօլթնա ալընա ագչամ թատմընը Բարիզ գուրպինտէ պուլունան գահվէխանէլէրտէն պիրինտէ իտէր իմիշ։

ԼՕԳՕՍՕԹԻՖ ԻՆՆԱՍԸ.— կէչէն սէնէ զարիճընտա Միւճթէմիտի Ամէրիգատա 2,196 ատէտ լօգօմօթիֆ ինչա իսիլմիշ տիր։ Պունլարընն զբյմիթը մէճմուասը 23,000,000 տօլար օլուպ, 460 ատէտի մէմալիքը ասիրէէ իսրատ օլունմուշ տրը։

ՖՕԹՕԿՐԱՖ.— Մալիսմաթ վէրմէք վէ ֆիքր հասրլ էթմէք իչիւն, ֆօթօկրաֆընն տա հրրուֆաթ գատար էհէմմ օլտուղունա չիպպէ եօգ տրը։ 1838տէ ֆօթօկրաֆ մուճիտի Տակէրինն ուսուլի իքմալ իտիլտի իսէ տէ, պիր սէնէ սօնրա անճագ մաթլուպա մուվաֆֆըգ ըէսիմէր ալընապիլտի։ Շիմտի Սվիչերատա Լրպապը ֆէնտէն պիրի՝ ըէնկլի ֆօթօկրաֆ ալմանընն ուսուլինի քէչֆ իթմիշ օլտուղունու իտատա իտիեօր։

ՄԱՆԵԹԻԶՄ ԻԼԷ ԹԷՏԱՎԻ.—Լէօնի նամ 36 եաշընտա էվլի պիր գատն՝ տտիմա արթմագտա օլան սինիր խասթալըղընա կիրիֆթար օլմուշ իտի, պու հալ օ գատար զիեատէլէշտի քի, գատն կիսնտէ 20 տէֆա նէվպէթէ կիրիֆթար օլուեօր իտի։ Պիր սէնէ պու հալտէ եաթագտան գալգամագ օլտու, միտէսի հիչ պիր չէյ գապուլ իտէմէմէքտէ իտի։ Պու հալին նէթիճէսի օլարագ պիչարէ գատն օ գատար զաֆիքէնտի քի, հիչ քիմսէ քէնտինի եէրինտէն օնամամագա ճէսարէթ իտէմէդ իտի։ Պիր չօգ միւասավատ թէճրիպէ իտիլտի իսէ տէ, հիչ պիր ֆիքտէ կէօրիւէմէտի։ Նիհաեթ Տր. Հարտիվիլը նամ պիր մանեթիզմ (իրնսթիզմ) թապպի ճէլպ օլունուր։ Մուսմիլէյհ՝ խասթաեը կէօրտիւեիւ անտէ, մանեթիզմ ուսուլընին թաթպիգի իճապ իթտիեինի պէեան իտէր։ Խասթա ուզթօրուն մանեթիզմ թէէսիրի իլէ գօճասընին հուզուրընտա ուեեուսուլուր։ Գատն տէրին ուլգուտա օլտուղու վագրթ ուզթօր չու էմրի վերիր։ «Մատատ, սիզ եաթաղընըզտան պիր սէնէ տիր գալգամագընըզ, լաքին պու կիւն գալգաճագընընը, վէ օն տագըգաա գատար գալգմանրդը սիզէ էմր իտէրիմ, կիտինիզ աչաղը էնինիզ վէ սիլէնիզին սուճքասընտա օնլար էլէ պերլիքտէ թատմ իտինիզ։ Պիր սէնէ տիր հէր պիր թատմը ըէտտ իթտինիզ։ լաքին պու կիւն սիզէ եէտեեէինիզի հազմ իթմէնիզի էմր իտէրիմ։

«Հէյնիրէնիզ սիզի կէօրմէք իսթէեօր, իսմի ճուսատա կիտինիս (սէօրթ կիւն սօնրա) մէզպուրէյի Պօվէտէն կիտէն թրէնէ բաչիպէն, կիսիպ զիեարէմ իտէրսինիզ։ (Թրէնին սաաթ վէ տագրգասընը տա զիբը իտէր)։

«Գարամանն էօնինտէն կէչտիեինիզ անտէ սթասիօնա կիթմէդէն էվվէլ պէնի զիեարէթ իտէրսինիզ։» Պու էմրէր իւզէրինէ գօճասը վէ տագթօր օտատան տիչարը չէգարարար։ Պէչ տագըգա սօնրա մատատ Լէօնինին եաթագտան էտտիեինի իչիսիրլէր։ Օն տագըգա սօնրա մէզպուրէ մուավէնէթսիզ կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, աչաղը էնէր վէ օտատա կիրէրէք հաղրը պուլունան ագբապա վէ գօճուլարընն հայրէթի ավիմէսինի մուճիպ օլար։ Հաղբրուն պունը պիր մուճիզէտէն պաչգա պիր չէյէ համլ իտէմէդէր։ Պիր սէնէսէն պէրի եէմգ գապուլ իթմէկէն գատն հէր քէս կիպի եէր իչէր։ Ճուսատա իրթէսի կիտինի իչ սէնէ ատ իլք ատֆա օլարագ գըզ գարատաչընը կէօրմէէ կիսէր, հօլտա տօքթօրատա ուղրար։ Պունտան սօնրա պիր այ միթէմատիկն Տր. Հարտիվիլը մէզպուրէնի 20 ատֆա ֆէվզէլատէ մանեթիզմ ուսուլընին բէճասընընն ուսուլ իթթիհատ ալտընտա պիր թարիխ ատրէսինի մէէզունիյէթ տարզ իտէր։

Գատն չիմտի քեսմէկէն չիֆեատ օլուպ, էպի գագվէթինի իթթիատ իթմիշ տիր։ Հէր իշինի քէնտի կէօրբէր վէ քիմսէեէ իհթիեաճը եօգ տրը։

ՏԱԼԻԼԻՑԼ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ՐԷՍՄԻ ԱԼԻՍԻ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ըէսմը Ալիսի տինքի կիւն Համիտիյէ ճամիի չէրիֆինտէ իթթա գէլընմըշ տրը։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԷ

Տիւնքի ճուսատա կիւնիւ Սէլամլըգ ըէսմը ալիսինտէն սօնրա, չահան պույրուլան միւսասատի Սէհիյէի Հազրէթը Բատիշահի իւզէրինէ, Աւսթրիա վէ Մատարիսթան սէֆիրը քէպիրի ասալէթլու պարոն տը Գալիչէ հազրէթլերի՝ սուրէթը կարը ըէսմիյէ ռէ հուզուրը Շէվքէթմէվթուրը Հազրէթը Թաճարիտ չէրէֆը-միսուլէ նաիլ օլմուշ տրը։

ԽԻՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ վիլաեէթինտէ Բէօթահիատան Պուրսա ճամատէսինին էրթուղրէլ սանճաղը հուտուտունա գատար օլան 40 քիլօմէթրօլուգ եօլ իւզէրինտէքի թախթա քէօրբիւլէրին պէտէրը քէշֆի իլէ քեարկիրէ թանվիլէն ինչասընա Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինտէն մէէզունիյէթ իթա պույրուլմուշ տրը։

ԳԱՐԱԲԵՕՑ քէօրբիւսինին ուսմամ տուպալարը եէրինէ միճէտատէն տէմիր տուպալար գօնուլաճաղը կիպի, Բէօրբիւնին իքի ճիհէթինտէն 25 ատագ ուզունլուգտա տիւքքեանլար եաբըլաճաղը վէ քէղա Ատալար վէ Պօղազ իչի վաթր իսքէլէլերինին տուպալարը տախի ատմիրատէն իմալ օլունճաղը միսթախպէր տիր։

ՊԱՂՏԱՏՏԱ. թէէսիս օլունան տա իւլ քէլդ թէտավի խանէսինի իտարէ իթմէք իւզրէ, միթէխասսիս պիր թապպին հէման թահին վէ իզամը մագամը ալիի ատիրնտէն մէէճինէ իչար պույրուլմուշ տուր։

ՄԻԼԱՍՏԱՆ իչար օլունտրզունա միտէսի հիչ պիր չէյ գապուլ իտէմէմէքտէ իտի։ Պու հալին նէթիճէսի օլարագ պիչարէ գատն օ գատար զաֆիքէնտի քի, հիչ քիմսէ քէնտինի եէրինտէն օնամամագա ճէսարէթ իտէմէդ իտի։ Պիր չօգ միւասավատ թէճրիպէ իտիլտի իսէ տէ, հիչ պիր ֆիքտէ կէօրիւէմէտի։ Նիհաեթ Տր. Հարտիվիլը նամ պիր մանեթիզմ (իրնսթիզմ) թապպի ճէլպ օլունուր։ Մուսմիլէյհ՝ խասթաեը կէօրտիւեիւ անտէ, մանեթիզմ ուսուլընին թաթպիգի իճապ իթտիեինի պէեան իտէր։ Խասթա ուզթօրուն մանեթիզմ թէէսիրի իլէ գօճասընին հուզուրընտա ուեեուսուլուր։ Գատն տէրին ուլգուտա օլտուղու վագրթ ուզթօր չու էմրի վերիր։ «Մատատ, սիզ եաթաղընըզտան պիր սէնէ տիր գալգամագընըզ, լաքին պու կիւն գալգաճագընընը, վէ օն տագըգաա գատար գալգմանրդը սիզէ էմր իտէրիմ, կիտինիզ աչաղը էնինիզ վէ սիլէնիզին սուճքասընտա օնլար էլէ պերլիքտէ թատմ իտինիզ։ Պիր սէնէ տիր հէր պիր թատմը ըէտտ իթտինիզ։ լաքին պու կիւն սիզէ եէտեեէինիզի հազմ իթմէնիզի էմր իտէրիմ։

«Հէյնիրէնիզ սիզի կէօրմէք իսթէեօր, իսմի ճուսատա կիտինիս (սէօրթ կիւն սօնրա) մէզպուրէյի Պօվէտէն կիտէն թրէնէ բաչիպէն, կիսիպ զիեարէմ իտէրսինիզ։ (Թրէնին սաաթ վէ տագրգասընը տա զիբը իտէր)։

«Գարամանն էօնինտէն կէչտիեինիզ անտէ սթասիօնա կիթմէդէն էվվէլ պէնի զիեարէթ իտէրսինիզ։» Պու էմրէր իւզէրինէ գօճասը վէ տագթօր օտատան տիչարը չէգարարար։ Պէչ տագըգա սօնրա մատատ Լէօնինին եաթագտան էտտիեինի իչիսիրլէր։ Օն տագըգա սօնրա մէզպուրէ մուավէնէթսիզ կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, աչաղը էնէր վէ օտատա կիրէրէք հաղրը պուլունան ագբապա վէ գօճուլարընն հայրէթի ավիմէսինի մուճիպ օլար։ Հաղբրուն պունը պիր մուճիզէտէն պաչգա պիր չէյէ համլ իտէմէդէր։ Պիր սէնէսէն պէրի եէմգ գապուլ իթմէկէն գատն հէր քէս կիպի եէր իչէր։ Ճուսատա իրթէսի կիտինի իչ սէնէ ատ իլք ատֆա օլարագ գըզ գարատաչընը կէօրմէէ կիսէր, հօլտա տօքթօրատա ուղրար։ Պունտան սօնրա պիր այ միթէմատիկն Տր. Հարտիվիլը մէզպուրէնի 20 ատֆա ֆէվզէլատէ մանեթիզմ ուսուլընին բէճասընընն ուսուլ իթթիհատ ալտընտա պիր թարիխ ատրէսինի մէէզունիյէթ տարզ իտէր։

Գատն չիմտի քեսմէկէն չիֆեատ օլուպ, էպի գագվէթինի իթթիատ իթմիշ տիր։ Հէր իշինի քէնտի կէօրբէր վէ քիմսէեէ իհթիեաճը եօգ տրը։

ԽԻՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ վիլաեէթինտէ Բէօթահիատան Պուրսա ճամատէսինին էրթուղրէլ սանճաղը հուտուտունա գատար օլան 40 քիլօմէթրօլուգ եօլ իւզէրինտէքի թախթա քէօրբիւլէրին պէտէրը քէշֆի իլէ քեարկիրէ թանվիլէն ինչասընա Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինտէն մէէզունիյէթ իթա պույրուլմուշ տրը։

ԳԱՐԱԲԵՕՑ քէօրբիւսինին ուսմամ տուպալարը եէրինէ միճէտատէն տէմիր տուպալար գօնուլաճաղը կիպի, Բէօրբիւնին իքի ճիհէթինտէն 25 ատագ ուզունլուգտա տիւքքեանլար եաբըլաճաղը վէ քէղա Ատալար վէ Պօղազ իչի վաթր իսքէլէլերինին տուպալարը տախի ատմիրատէն իմալ օլունճաղը միսթախպէր տիր։

ՊԱՂՏԱՏՏԱ. թէէսիս օլունան տա իւլ քէլդ թէտավի խանէսինի իտարէ իթմէք իւզրէ, միթէխասսիս պիր թապպին հէման թահին վէ իզամը մագամը ալիի ատիրնտէն մէէճինէ իչար պույրուլմուշ տուր։

ՄԻԼԱՍՏԱՆ իչար օլունտրզունա գատար օլան 40 քիլօմէթրօլուգ եօլ իւզէրինտէքի թախթա քէօրբիւլէրին պէտէրը քէշֆի իլէ քեարկիրէ թանվիլէն ինչասընա Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինտէն մէէզունիյէթ իթա պույրուլմուշ տրը։

ԳԱՐԱԲԵՕՑ քէօրբիւսինին ուսմամ տուպալարը եէրինէ միճէտատէն տէմիր տուպալար գօնուլաճաղը կիպի, Բէօրբիւնին իքի ճիհէթինտէն 25 ատագ ուզունլուգտա տիւքքեանլար եաբըլաճաղը վէ քէղա Ատալար վէ Պօղազ իչի վաթր իսքէլէլերինին տուպալարը տախի ատմիրատէն իմալ օլունճաղը միսթախպէր տիր։

ՊԱՂՏԱՏՏԱ. թէէսիս օլունան տա իւլ քէլդ թէտավի խանէսինի իտարէ իթմէք իւզրէ, միթէխասսիս պիր թապպին հէման թահին վէ իզամը մագամը ալիի ատիրնտէն մէէճինէ իչար պ

քէնի քեաֆֆէթէն թէլէֆ օրմուշ սբը։

ՏԷՎԼԷԹԸ ԱԼԻՅԵԼ իւէ ագտ օլուճաագ թիճարէթ մուգավէլէնամէսի հագգընտա հիւքիւմէթը մէթպուասընդն էվամրը վէ թալիմաթը ճէսիտէսինի համիլ պուլունան Եունանիսթան սէֆարէթխանէսի պաշ թէրճիմանը Մ. Նաում՝ բաղար էրթէսի կիւնի Աթինատան չէհրիմիզէ ավաէթ իսէճէք սիր։

ՓԱՆՍԱ սէֆարէթխանէսի միւսթէշարը Բարիստէն չէհրիմիզէ ավաէթ էթմիշ տիր։

ՏԻՒՆ իքի արգասաշ էմրն էօնիւնտէն պիր սանտալա պինէրէր, արգասաշէրնդն պիրի տիկէրինէ պիր ավուճ թաղէ ֆընտրգ վէրիր, օ սբրատա ֆընտրդը ալանդն էլինտէ իքի տէ քրիմից վար իմիշ, գբրարդը ֆընտրգլարդն գապաղումը բարա պուլունան էլինտէ պիրի քարտրտիկ ճիւէթլէ, պունլարը տէնիղէ ամար ամմազ ագը պաշնա կէլիր վէ չբրբընմաճա պաշլարատա, քրիմիցէրին տէնիղին տիպինէ կիթաիքէրինի սէր իթմէ քէն պաղդտ էլինտէն պիր չէյ կէլմէդ վէ պիր տահա էօմրինտէ ֆընտրգ եէմմէք իչուն թէօվպէ խէր։

ԲՈՐԹ ՍԱԼԻՏՏԷ պու կիւնլերտէ չիտէթի հարբէթտէն խասթալանմաներն ատէտի չօղալմադտա իմիշ. պիր չօգ քիմսէլէր կիւնէ չարբմասընտան թէլէֆ օրմուշ սբը։

ԲՈՒՄ բաթրիգի Ռիւթ. Եօաքիմ էֆ. հաղրէթլէրի թաթավլաեէ կիտէրէք, Մատամ Էլէնի Զարիֆի թարֆընտան խանէ իտիլէն իքի միլիոն ֆր. իլէ ինչասը մուգարրեր օլան խասթախանէնին արասընը մուսեէնէ վէ պուարասընդն խասթախանէ ինչասընա հէր ճիհէթլէ էլվէրիշլի օլսուղունը պէհան էղէմիշ տիր։

ԲՈՒՄԱՆԻԱ հիւքիւմէթի թարֆընտան Տէրասատէթ միւվարէտաթը-նա գարշը մէվզու օլան դարանթինանդն թէնղիլ իտիլտիսի հիւքիւմէթը մէզգիւրէնին Տէրսէատէթ սէֆարէթի թարաֆընտան գարշը կաղէթալարընա թէպղիշ իտիլմիշ տիր։

ԹԱՇԸՐԱ մէարիֆ մէհմուրլարը իւէ Իսաբի վէ Բիւշի մէքթէպլէրի մուալիմին վէ խատէմէսի մասչլարը իշուն, էպնիյէ վէրկիսինտէն ալընան իանէ հիւսսէսի գարշուլըզ կէսոթէրիմիշ տիր։

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻԻ տարէի պէլէտիյէ հուասուտու տասիլինտէ իմալ օլունան շէքէրլէրին հէման քեաֆֆէքսինին անէլին իւէ պուանմըզ օլուղունը թէ-հագգուգ իթմէսի իւզէմինէ, շէքէրճի տիւքքանալարընդան «անէլին» պուեալարընդն թօղպաթարըլմասը, վէ անէլին իւէ պուանմըզ շէքէրլէրին թանը թէմիրէ ալընմասը լիւզումու հընգիւս որհնէ միֆէթթիշլէրինի թէպղիշ օլունմուշ տուր։

ՍԱԼԹԱՆԱԹ սէնիյէսինին պուլկարիսթան գօմիսէրի էֆէնտի հաղրէթլէրի զաթը հաղրէթի Սաարաղամի իւէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Ավթրիա սէֆիրի հաղրէթլէրի՝ Պապը Ավլիէ կէլէրէք, խարճիմիյէ նազրը հաղրէթլէրի մագամը տէվլէթլէրինէ պուլունամատըգլարընսան, գարիմ տը վիղիթլէրինի պըրազմըշար սբը։ Մուախարէն զաթը հաղրէթի Սաարբազամի իւէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

ՐՈՒՄ բաթրիգ վէքիլի էֆէնտի՝ Ավլիյէ վէ մէզահիպ Նազբրը ալիսի հաղրէթլէրի իւէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ

32ՐԴ ԹԻԼԸ հրատարակուեցաւ հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Կեանքի խնդակները՝ Շ. Շ—ուրշ.— Գրական զբօսանք, Երկայն նուագ՝ Ե. Գ. Մբրմբեան և Ալէքսան.— Լերան ծծմարը (Աւանդավէպ)՝ Մ—ղը Վարդենեան.— Դրախտագան.«Ուսումնասիրութիւն Ս. Տիւսարի»՝ Մէկրան Ցովհաննէսեան.— Զանազանք։

Զեռքէ կը ծախուի հատը 40 փարայի

ՈՒՍՈՒՑԻՉ, ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Մայր վարժարանի համար թուաբանութեան հմուտ մնայուն ուսուցիչի մը պէտք կայ գոհացուցիչ ամսականով։

Փափագողք կը հրաւիրուին ներկայանալ վարժարանի տնօրէնին ամէն առաւօտ մինչեւ յառաջիկայ երեքշաբթի օր։

Կեսարիոյ Ս. Կարապետ վանքին գիշ. վարժարանին ծանուցումը կարդ. երեսը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վաղը Գումգաբուի Պատրիարքանիստ Մայր-եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ամէն. Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, ինչպէս ի տարեւ կը տեսնուի յատուկ ծանուցումէն։

Բարձրաշնորհ Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոս՝ Բերայի Մեծ-դերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ օրուան տօնին առթիւ Ս. Պատարագ մատուցանելու հրաւիրուած է։

Ս. Երուսաղիմայ Պատր. Փոխանորդ Դեր. Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել Գատըգիւղի Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյն մէջ, որուն տօնախմբութիւնն է եւ ուր հեռաւոր ու մերձաւոր թաղերէ գունդագունդ բարեպաշտ ժողովուրդներ կը խնդուին և մասաղներ կը բաշխուին։

Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան, մեծ շքով պիտի պատարագէ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցին, որուն պատուակալ քարոզիչն է։

Տիգրանակերտի Առաջնորդական տեղապահ Տ. Եղնկիէլ վարդապետ Արշակունի, Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոսի յանձնարարութեամբ և Կէտիկ-Փաշայի ժողովրդեան խնդրանօք, յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Կէտիկ-Փաշայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյն մէջ։

Սկիւտարի Սէլամաղչի նորընտիր քարոզիչ Տ. Բարկէն Ծ. Վարդապետ Կիւլէսէրեան Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ պիտի պատարագէ։

Մշոյ Նորընտիր Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Խորոմ Ծ. վրդպ. Պէշիրիկեան, Գարթալի եկեղեցին պիտի պատարագէ։

Տ. Տիրայր վրդպ. Ք. Մարգարեան Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցին պիտի պատարագէ։

Ասոնք ամէնքը թէ՛ պիտի պատարագեն, թէ՛ պիտի քարոզեն, և թէ՛ Խաղողօրհնէքի արարողութեան հանդիսաւոր պիտի ըլլան ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան։

—Գումգաբուի դրսի և Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ միջեւ Պէղճեան Ամիրայի կտակին նկատմամբ, թիւրիմացութեան մը հետեւանօք, անհամաձայնութիւն մը ծագած էր վերջին ժամանակներս։ Խնդիրը մինչեւ Տնտեսական Խորհրդոյ մէջ արձագանգ գտաւ, և երկուստեք հրաւէրներ ընդունած էին ներկայ գտնուելու յառաջիկայ նստին։

Այժմ ուրախութեամբ կը լսենք թէ, սոյն խնդիրը երկուստեք եղած բանակցութեանց շնորհիւ, վերջացած է, ու հարկ եղած անօրէնութիւններն եղած որով այլ եւս հարկ մնացած չէ Տնտեսական խորհուրդին իրաւախոհութեանը դիմուելու։

Կը լսենք թէ Գումգաբուի դրսի Թաղ. Խորհուրդը այս մասին չնորհակալութեան գիր մը ուղղած է Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյն։

ԴԱՐԱՒՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՒ ՎԱՂԱՀԱՍ ՆՈՐՈԳԻՁԸ

Տ. Բարկէն Ծ. վարդապետ, հինգշաբթի օր կարդալով «Մանզումէ»ի մէջ իր մասին գրուածը, վազն ի վաղ խմբագրատուն գալով թերթին արտօնատէր-տնօրէնը և ծանօթ քրոնիկագիրը կը փնտռէ, բայց երբ չի գտներ, խել մը բաներ մրթմրթալով՝ չունչը չիտակ «Սուրհանդակ»ի խմբագրատունը կ'առնէ։

Երէկ, հերքումի պէս բան մը կարդացինք «Սուրհանդակ»ին մէջ, որպէս թէ՝«Բարկէն Ծ. Վ. ամէն անգամ որ Գիրք կարդալու առիթ կ'ունենայ, նախ ամբողջապէս գրաբար կը կարդայ Գիրքը, Կ'ԸՍԵՆ, և յետոյ աշխարհաբար լեզուով կը բացատրէ ու կը մեկնաբանէ Առաքեալներու և Մարգարէներու գրածները»։ Ինչո՞ւ մոռցուին Աւետարանիչներուն գրածները...։

Մենք արժանահաւատ և ականջալուր անձնաւորութիւններէ ստուգած ենք թէ նոյն օրը Ճաշու Գիրքը աշխոյժ-էջ Բարկէնէով կարդացած է, ինչպէս գրած էինք։ Եթէ Ճաշու Գիրքը գրաբար կարդացուած և յետոյ Տ. Բարկէն Ծ. վարդապետ ալ իրը քարոզիչ բեմէն աշխարհաբար լեզուով բացատրած ու մեկնաբանած ըլլար, այն ատեն անսովոր բան մը ըրած չէր համարուեր, և մեզ ալ ըսելիք չէր մնար։ Արդէն վարդապետին պաշտօնը այդ չէ։ Եւ միթէ վերջերս ալ Ս. Հայրապետը առանձին կոնդակաւ այդպէս յանձնարարած չէ՞ր։

Բայց ինչպէս կ'ըլլայ որ Մայրաքաղաքի վարդապետ մը՝ առանց դաւանանքի, իբրեւ պարզ դպիր՝ իր աչքերը սեւեռած Գրքին վրայ, բառ առ բառ կարդալու պարանքը տալով ժողովուրդին, կը համարձակի ըսել թէ՝ կը մեկնաբանէ ու կը բացատրէ։

Եթէ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ նորընտիր քարոզիչը կը կարծէ թէ եկեղեցական ընթերցումները, հասկնալի ըլլալու համար ժողովրդեան պէտք է այլ եւս աշխարհաբար կարդացուին—այն ալ չենք գիտեր թէ՝ որ աշխարհաբարը—ատիկա ի գործ դնելէ ետքը, հարկ էր որ ատոր կարեւորութիւնը հրապարակաւ փաստաբանէր, որ մենք ալ համոզուինք։ Իսկ եթէ սխալ մըն էր ըրածը —որուն համար կը պընդենք միշտ—պէտք էր որ իր այդ սխալը հրապարակաւ խոստովանելու քաջութիւնը ունենար, և ոչ թէ երթար «Սուրհանդակ»ի քրոնիկագրին վատահութիւնը չարաչար գործածելով, հերքումի պէս բան մը չմնար, որ աւելի հաստատած է մեր գրածները, թէեւ «Սո՛ւտ է այն տեղեկութիւնները» ըսելով ծածկել ուզած ըլլան յայտնի իրողութիւն մը։

Ո՛ և է Հայ եկեղեցական, պէտք է շատ ու շատ զգոյշ ըլլայ եկեղեցւոյ կարգին ու սարքին դպչելու։

Պէտք չէ՛ որ երկդիմի ընթացք մը ունենայ այն։

Ցիշեցէք ուխտերնիդ, Հա՛յր Բարկէն, և միշտ հաւատարիմ գտնուեցէք ձեր կոչմանը։

Ահա՛, ինչ որ կ'սպասուի ճշմարիտ Հայ վարդապետէ մը։

ԱՅԼ ԱՌԱԿ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բէօշիկթաշի՝ մեր առջի օրուան գրածը ո՛չ միայն երէկի թուովը կը հասատաէ, այլեւ կ'աւելցնէ թէ՝ «Տ. Բարկէն Ծ. Վ. ո՛չ միայն անցեալ կիրակի, այլեւ շատ կիրակիներ միեւնոյն ընթացքն ունեցեր է, որ սակայն ո՛չ նորութիւն է եղեր, ո՛չ ալ գայթակղութիւն. զի ըրածն ուրիշ բան չէ եղեր, բայց եթէ Ս. Գիրքը գրաբար կարդալով՝ վրայէն աշխարհաբար բացատրել, (սբւոյ Բարթէմէել ըսէ՛), ինչպէս արդէն կընեն եղեր ամէն հայաքնակ վայրեր, գաւառաց մէջ ուր որ ժողովուրդն աղէկ չի հասկնար եղեր Ս. Գրոց լեզուն, և թրքախօս, քրդախօս, կամ արաբախօս է։»

Ուրեմն ո՞ր հայախօս գաւառն է, ո՛ւր աշխարհաբար կը կարդացուի Ս. Գիրքը՝ Եկեղեցւոյ մէջ։ Ցոյց տուէ՛ք այդ գաւառը։

Բիւզանդիոն կը բացագանչէ, «ո՛չ ապաքէն մեր երջանկայիշատակ Նախնեաց՝ Ս. Սահակայ և Ս. Մեսրոպայ՝ օրով ալ Ս. Գիրքը նոյն ձեւերով կը կարդացուէր ու կը բացատրուէր։»

Ուրեմն կը հարցնենք նախ թէ, ինչո՞ւ Ցունարենէ Հայերէնի վերածուեցաւ։ Կարելի չէ՞ր Ցունարէնին վրայէն Հայերէնը կարդալ։

Երկրորդ, Ս. Սահակ և Ս. Մեսրոպ ինչո՞ւ իւրաքանչիւր գաւառի խօսած Հայերէնովը՝ Ս. Գիրքը չի թարգմանեցին, և Մեսրոպեան հայերէնով գրեցին։

Կ'ընդունինք, որ այն ատեն ոսկեդարու լեզուն կը խօսէին առհասարակ բոլոր Հայերը։

Զէ՞ք ընդունիր հին գաւառաբարբառները, Կորճայից, Եզերական և այլ բարբառներն։

Ասոնց պատասխանը անհամբեր կ'ըսպասենք Հայր Բարկէնէն, հաւատալով որ թէ՛ Սուրհանդակի և թէ՛ Բիւզանդիոնի այս մասին աղբիւրները միեւնոյն են։

—Երկդիմին Մարա՝ որ երբեմն չնչին բաներու համար 4-5 սիւնակներ կը մրոտէ, այս անգամ ալ երկու-երեք սիւնակ մրոտած է՝ տեղական երկու թերթերու դէմ բան մը ըսած ըլլալու յանձնապատասխանութեամբ, իր նոր խօսքերուն պաշարը թերեւս սպառած ըլլալուն պատճառաւ։

Իրաւ է որ ժողովուրդը՝ քարոզի մը աւելի կամ պակաս տեւողութեան հրատարակումէն բան մը չի շահիր, ինչպէս իրօք բան մը չի շահիր երկու-երեք սիւնակ «կարճ խօսք»ներուն ընթերցումէն, որոց խեղճ հեղինակը՝ ինքնակոչ ռահվիրայ մը դարձած է, գաւառացի թղթակիցներուն իր աղուէսի քարոզը կարդալով։

—Ուսուցչական ընտրելոց քննիչ յանձնաժողովը իր վերջին նիստը գումարելով երէկ կատարեց գծագրութեան, գեղագրութեան, կարի, ձեւի և ձեռագործի քննութիւնները, իսկ յառաջիկայ ԵԵ. օգոստոս 16ին պիտի գումարուի տեղեկագիրը պատրաստելու համար։ Կը խնդրուի յանձնաժողովոյ բոլոր անդամներէն անպատճառ ներկայ գտնուիլ նոյն օր ժամը ճիշդ 2ին (Ը. Թ.)։

—Տ. Վանան քհնյ. ժամակոչեան հայատառ Թրքաբարբառ գրքոյկի մը մէջ Աղգ. Հիւանդանոցին ոտանաւոր գովքը բրած է՝ «Թարիվի ֆազիլէթի» տիտղոսով, իբր երախտագիտական արտայայտութիւն մը փոխարէն այն պատսպարումին զոր վայելեր է տարիներէ ի վեր Աղգ. Հիւանդանոցին մէջ։ Գրքոյկը ձրի կը բաշխուի, կեդրոնատեղին է Աղգ. Հիւանդանոցը։

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԵԷՏԻԳՈՒԼԷ, ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Տնօրէնը անկարող, թոյլ մարդ է, կ'ըսէք, հասկցանք. ամէն մարդ ալ գիտէ անոր այդպէս ըլլալը, բայց ձեռուընուս ի՞նչ կուգայ այս։ Մվ պիտի սանձնէր այդչափ ծանր և բազմապահանջ պաշտօնի մը պատասխանատուութիւնը։ Դուք ալ նուազ յանցաւոր չէք այս մասին, քիչ մը շունչ առնել տուէք անօրէնները։ Պաշտօնեայ, պատասխանել, հիւանդ, մայրապետ, խոնարհ, հիւանդապահ, ամէնքնիդ ալ մէկ մէկ Էնրիկ ունիք, ո՛րուն հաւատալ, ո՛րուն չհաւատալ. ամենէն խելօք, գործունեայ մարդն ալ հինգ օրուան մէջ կը չուարեցնէք։

Նոյն իսկ ձեր այս նամակն ալ, ինչ գիտանք որ արդիւնք չէ անձնական հաշուի մը. ակնարկուած պատանին որ ծխախոտի դրամ առած է եղեր անօրէնին սպասաւորէն և երկրորդ անօրէնէն ալ 6½նոց բաքշիշ մը, ինչո՞ւ համար կը պահուի հոս։ Կարելի՞ բան է որ այդչափ անբարոյ անառակի մը հանդէպ անտարբեր գտնուի այդչափ մեծ հաստատութեան մը անօրէնը՝ ո՛ր-չափ ալ թոյլ մարդ ըլլայ։ Մի՛ աճապարէ՛ք, հոգաբարձութիւնը վճռական անօրէնութիւն մը պիտի ընէ, եթէ սակայն դէպքը ճշմարիտ է։

ԱԶԳ.—Ցառաջիկայ Կիր. տօն Վերափոխման Ս. Աստուածածնի, Մայր եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգեւորապէս մխիթարել ժողովուրդը։

Նոյնպէս Ն. Սրբազնութիւնը կանոնց համար եւս յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ յառաջիկայ երեքշաբթի, օգոստոս 14։ Ժամերգութիւնը պիտի սկսին առաւօտեան ժամ մէկին։

Ի դիմաց Թաղական Խորհրդոյ

Ա.Թենաբդեր Ա.Թենապետ

Մ. Ա. Մ. ԳՈՁՈՒՆԵԱՆ Յ. ՄՈՍԻՏՅԵԱՆ

ԲԱՐԶՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Պարտէզլի

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը կը սկսի Սեպտ. 11ին Դ.(Ն. Տ.)։ Դիւրութիւն կաշակերտներ կը վճարեն տարեկան 16 ոսկի Օսմ., 8 ոսկի Սեպտեմբեր ամիսին և 8 ոսկի ալ Յունվարի մէջ։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել վարժարանիս գործակալ Գէորգ էֆ. Կարմիրեանի,) թիւ 10, Բուպիէ խան, Ֆիւրքճիլէր, Մեծ Շուկայ, Պոլիս։

4—10

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. 92ՐԴ ԹԻԼԷՆ)

Հմայեակ էֆ. Նիկողոսեան՝ Ատապազարցի Տիւզճէ քաղաքացի ձեռամբ Խաչիկ էֆ. Արեւեանի 108, Տիկին Պ. Զիլզիճեան մատաղադին 108, Նշան էֆ. Սմպուլեան 108, Մէր. Յակոբ էֆ. Քէօքճեան Նալբանդի 108, Յովհաննէս էֆ. Դալաքճեան Սիվրիհիսարցի 95, Միհրան էֆ. Մութաֆեան Դօնեացի 95, Նշան էֆ. Սօֆեանի առանին գանձանակէն ի Կէյվէ Դընճըլար 76, Միրիճան էֆ. Օտապաշեան 54, Գրիգոր էֆ. Պէկեան՝ Նուէր Պատարագի 50, Կարապետ էֆ. Դաւիթեան Ատապազարցի 50, Այրի Տիկին Մարիցա Անատոլեան Պիլէճիկցի ձեռամբ Արմենակ էֆ. Փափազեանի 40, Սարգիս էֆ. Էվրէնեան վասն հոգւոյ Արշակ Ալաճաճեանի 27, Յովհաննէս էֆ. Ց. Ալլանվէրտի վասն հոգւոյ Արշակ Ալաճաճեանի 27, Պօղոս էֆ. Համբարձումեան 20, Յակոբ էֆ. Սուլթանեան Ռէվիի պաշտօնեայ ի Գալատիա 20, քարեսէր ոմն 20։ Ընդ. ամէնը 4654½ դրուշ։

Ամենապատիւ Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայր՝ 30 քաշ շաքարեղէն, Տիկին Սօֆիկ Օհանեան 114 քաշ դեղձ, քարեսէր տիկին մը ի Բարիզ 28 կոր գործածուած հագուստ, Տօքթոր Ֆինկլէր 15 քիլօ Բրոմոն (դեղ), Եավրուեան-Իսագուլեան ընկերութիւն 7 քաշ թէյ, Նիու Էքսնոմիք Սթոր վաճառատուն 2 տուփ ճանճի թուղթ և 2 տուփ ամերիկեան ջրաներկ, Դաւլուսա էֆ. Թովմասեան 1 հատ մեծ ժամացոյց, Միքայէլ էֆ. Թիթիզլեան ակնոցավաճառ 1 տուփնա ակնոց, քարեսէր ոմն 1 կրօցա կօշկի ներկ, քարեսէր ոմն 1 հատ քրօշէ փոքր ծածկոց, Յակոբիկ Ճամուզեան 1 հատ գառնուկ։

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութիւն կը յայտնէ նաեւ առ հետեւեալ ասոիրիչ արհեստաւորս, որոնք իրենց բարի սովորութեան համաձայն յուլիս ամսոյ մէջ եւս Հիւանդանոցս այցելելով անձնուիրաբար ածիլած են պարսպարեալները և ողոց մազերն ալ կտրած.— Բարմագ Գարուէն՝ Մ. Յակոբ աղա Խրլիրբեան, Սամաթիայէն՝ Ալիքսան աղա Զարգեան, Գումգաբուէն՝ Փիլիպոս, Աղաճան և Արմենակ աղայք, Սամաթիայէն՝ Մէր. Համբար Հալեպլեան, Մէր. Համբար Յարութիւնեան և Մարիճան աղայք։

(Հոֆեաբրոթեան)

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԻԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ԷԱՐԺՆ. Ի ԲԱՆԿԱԼՔԻ

45ՐԴ ԴԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին, նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական բարոյական և գիտական կրթութիւն մը, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ և իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին և այլն օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանի վարչութիւնը՝ Վիեննայի Միխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ Մխիթարեանէ և քիչ մը դուրսէն ուսուցիչներէ. այս վերջիններուը անցեալ շրջանին մէջ 15 էին թուով։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիմը, որ կը համապատասխանէ գերմանական Ռէալշուլ դբոցին (Realschule) յառաջադիմին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժարանս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ և առանց քննութեան Եւրոպայի ո և է բարձրագոյն վարժարանը յաճախել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Զուիցերիա և Գաղղիոյ քանի մը քաղաքները), և կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Սաանդուած լեզուներն են՝ հայ., թուրք., գաղղ., գերմ. և անգլ. (վերջին տարին)։ Գաղղիերէն լեզուն գործնականապէս ալ տորվելու համար՝ աշակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, և երբեմն վրայ պէտք հէնին 3 քաղաքացի Մարսիլիոնէ, ընդունելու համար՝ Բարիզէն։ — Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համառօտագրութիւն մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական և ուսումնական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը, և այլն։ Վարժարանս կը դտնուի ընդարձակ, ծառալից պարտէզի մը մէջ, ունի իր յատուկ բժիշկն և իր դեղարանը։ 1901-1902 դպրոցական տարին պիտի սկսի սեպտեմբեր 3/16, երկուշաբթի օր։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչեւ երկուշաբթի, սեպտ. 11, և այս վերջին օրը ժամ 8ին (Ը. Ե.) կանոնաւորապէս պիտի սկսին դասերը։ Հրատարակուած է վարժարանիս 3րդ տեղեկագիրը, և աշակերտք կրնան առնուլ դայն ամէն օր մինչեւ կէս օր։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարանիս ծրագիրը։ Եւ կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին.

Հ. Գաբրիէլ Վ. Մէնէվիչեան
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. Gabriel Dr, Ménévichian
Constantinople, Pancaldi

2—15

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԳՇԱՄԲԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ՆԻՒ-ԵՕՐԿ, 23 Օգոստոս.— Վէնէզուէլլանը Նիւ-Եօրկ ժէնէրալ գօնսուլօսու Գարագասան ալտրը խապէրլէրէ խթիմատէն, Վէնէզուէլլաեա թէճաւուզ իսէն տասքիր արարընտա Գուլֆոմպիա ալայլարընա մէնտուզ պաղը նէգիլէթի մէվճուտ օլսուղունու պէհան իսթեօր։

ԳՕԼՕՆ.— Էրպասը խանարն հիւճումարընա գարշը Վէնէզուէլլա հիւքիւմէթի մէմուրէքիներինէ պիլ ճիմէ տէմիրեալ մէվզուքիլերինտէ ասքերի գարագալար թէէսիս իթմիշ տիր։ Սոչ նամ Ֆրանսը սէֆիրնէի հարպիյէսի հէնուզ պուրատա սբը։

ԼՕՆՏՐԱ.— Իսկիլիզ միրալայը Պարքըր՝ Տիրէնպէրկի ճիվարընտա պիր Պօէր միւքրէզսինէ պաղթէթէն հիւճում իսէրէք, Պօէրլէրտէն եէտի քիչի թէլէֆ իքի քիչի մէճրուհ վէ պիր քիչի էսիր իթմիշ տիր։

—Լօրտ Քիչէնէրին մուամէլաթը հարպիյէնէ թէէնիր իսէրէք հարաքաթը թէտաֆիիյէ իւէ իքթիֆա իթմէսի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԳՇԱՄԲԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ՆԻՒ-ԵՕՐԿ, 23 Օգոստոս.— Վէնէզուէլլանը Նիւ-Եօրկ ժէնէրալ գօնսուլօսու Գարագասան ալտրը խապէրլէրէ խթիմատէն, Վէնէզուէլլաեա թէճաւուզ իսէն տասքիր արարընտա Գուլֆոմպիա ալայլարընա մէնտուզ պաղը նէգիլէթի մէվճուտ օլսուղունու պէհան իսթեօր։

ԳՕԼՕՆ.— Էրպասը խանարն հիւճումարընա գարշը Վէնէզուէլլա հիւքիւմէթի մէմուրէքիներինէ պիլ ճիմէ տէմիրեալ մէվզուքիլերինտէ ասքերի գարագալար թէէսիս իթմիշ տիր։ Սոչ նամ Ֆրանսը սէֆիրնէի հարպիյէսի հէնուզ պուրատա սբը։

ԼՕՆՏՐԱ.— Իսկիլիզ միրալայը Պարքըր՝ Տիրէնպէրկի ճիվարընտա պիր Պօէր միւքրէզսինէ պաղթէթէն հիւճում իսէրէք, Պօէրլէրտէն եէտի քիչի թէլէֆ իքի քիչի մէճրուհ վէ պիր քիչի էսիր իթմիշ տիր։

—Լօրտ Քիչէնէրին մուամէլաթը հարպիյէնէ թէէնիր իսէրէք հարաքաթը թէտաֆիիյէ իւէ իքթիֆա իթմէսի

հագգընտա Լօրտ Բօպէրթսէն թալիմաթ ախզ իթթիֆի թէէմմինէն բիվաեէթ օլսունուշտր։

—Լօրտ Քիչէնէրին հարաքաթը հարպիյէնէ լարընը թատիլ իթթիֆինին ասլը սեպէպի՝ թէսարրուֆ մէսէլէսի օլսուղու թէէնիա օլունուշտր։

ՎԻԵՆՆԱ (Իսրանիա).— Բէսիֆ պիր սիս հասնպի իւէ պիր Ֆրանսըզ վէ պիր Եունան վաբօրու արասընտա սատիլսէն 25 միլ ուզաղտա պիր միւսատէմէ վուգուսա կէլէրէք, Եունան վաբօրու տէրհալ զարգ օլմուշ սբը։ Ֆրանսըզ վաբօրու՝ Եունան վաբօրունուն թաթիֆէսինէն 21 քիչիեէ թալիա իսալ պուրաեա կէթիրմիշ տիր։

ԿԷՁԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 23 օգոստ.— Իշարթը սեխրիեէ կէտրէ, Ֆրանսական վուգուսպուլաճագ սէեահաթլարընտա, Զար հազրէթլէրինէ Գօնթ Լամտորֆ բէֆագաթ իթմիեէնէք սիր։ Պանտան մագասար, սէեահաթին էէմմիեէթը սիեասիյէսինի արթըրմամագ սբը։

—Պարը Սէֆիտ ֆիլօսունը իքինճի ֆըրգասը՝ մանէվրալար եամագ իչին Պարը մուհիթը Աթլասրեէ չրգաճագ, վէ սօնրա Ամիրալ Ժերվէյնին թանը գոմանտասընտա օլարագ Տիւնքերք բէսմը կէչիտիեէ սէ իչթիրաք իթմէք իչին օրաեա կիսէճէք սիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսն. Ռամ տիւն ազչ. գաբ.	26—33
» » » էն եիւքսէք	26—34
» » » էն աշաղը	26—29
Բոմմէլի չբմէնը ազչ. գլնա.	102—87
» » էն եիւքսէք	103—12
» » էն աշաղը	102—62

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Ռէժի ագսիսը Օս. լիր.	13—32
Սիկարէթ Ա.	—91
» Բ.	—49
Թրամվայ	5—80
Ժուսանա	1—60
Օպլիկասիոն Թրամվայ	477—
Ասիբանս	4—
Գրէսի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթօման Լոկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	56—
Պանգ Նասիոնալ սը Կրէդ	408—
Թրանսվասալ	85—
Բըսիթըմ թանվիլաթը	461—
Գրէսի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	263—50
Անատոլը չբմ ագսիսը	9—33

ԱԳԱՅԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր
Պէյալ մէճիտիյէ ֆարգը	108—07
Մէթալիք	100—20
Լոկիլիզ լիրասը	110—04
Ֆրանսըզ ալթունը	87—20
Բօղ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—05
Գարպոն գայմէսի	8—59

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լոնտրա 22 օգոստ.

Լոկ. էսնամը Լոկ. լիրասը	94—50
Օսմ. էսնամը այբլաը	24—50
» գաբանտը	24—47
» » Բ	49—50
» » Դ	26—75
Օսմանլը Պանգասը	11—
Մբրբր Տուլ. մութթահրաէ	107—25
Պուլկար խթիգրադը	80—50
Դամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	23—335

ԳԱՄՊԻՕ

Լոնտրա	109—15
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—92½
Ֆիորէն Մանտա	21—80
Վիէննա չէքի (դուբոն)	21—78

Բարիզ 22 օգոստ.

Ֆրանս էսն. 4% ֆր.	101—52
» » 4½ %	101—60
Եէնի Օսմ. էսնամը այբլաը	24—95
» » գաբանտը	24—90
Բոմմէլի չբմէնտրֆէրի	105—
Օսմանլը Բէժիսի էսնամը	316—
» Պանգասը	527—
Գրէսի Լիոնէ	1010—
Իթալիա էսնամը	98—94
Բուիորիթէ Թիւրք	506—
Օսմանիյէ	475—
Տուան Օթօման	518—
Սբանիօլ	71—27
Թրանսվալ	86—50
Դամպիս 3 այ վատէ	25—230
Գրէսի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	—

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԼԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ական մէջ իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ. 19,534,276
» » եանկեն » » » 460,267,203
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էյմէ-ը էնէրիէ վէ չօճուգլար իչին միւթէսիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկեն-ը էսրէրէ հէր նէվի պէնա վէ էշկա իւղէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէյսէն էսրէրէն-ը մալ, էվրագը նագտիկ վէ վագոր սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ական 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899ական 16% թէմէթթիւ թէվզի իմմիզ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթտէ Դրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւոթրիան Պանդ, Սօֆիատա Պանդ Նատիոնալ Պուլկար։

Թաշրալար իչիւն միւսատիա վէ միւթէպէր քէֆալէթի ատէնթէր արանըլըյոր Թիւրքիա իչիւն ումումի ատէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Դարաթա Մէրթէպանի սօղագ, Ճէպիտխան
Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիչ.— Ս. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

عافيت جبرى

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՅԷԹ

Պոդութեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը դարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետեւանք եղող թունաւորման պիտի ենթարկուին՝ որովհետեւ, բնականի դէմ, օրերով ստամոքսն ու ալիքները մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով մնալով տալու. ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ'ապականեն և տարածակի պակասութիւն, գլխուցաւ ու պոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեսաւորութիւն (պատաբ որովայնի ուռեցք, խիթ (սանձը), սիրտ խառնուելք, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրաքաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտոն Գօլօյեան էֆէնտիի հնարած և Կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Աֆիյէթ» դեղահաներուն գործածութիւնը վերոյիշեալ անտեղէն բոլորովին ազատ կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և ստամոքսն ու ալիքները զօրացնելով կուսակ անոնց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միշտ լուծողական դեղեր առնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատեղին է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Սարը դեղարանը։ կը ծախսուի նաև. Պահճէ Գալաս Քիւչիւքեան-Մխքճեան և Մէրմանէթճեան դեղարանները և Դալաթիա Մատէլլայի դեղարանները։

ՏՈՒՓԸ (5) ԴԱՀԵԿԱՆ Է

Գաւառներէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնաւորութիւնք կ'ընդունուին։

ՄԷՔԵԱԹԻՊԻ ԹԸՊՊԻՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ
ՍԷՐԻՐՍԱԹԸ ՃԻԼՏԻՕԷ
Վէ
ԷՖԻՐԷՆՃԻՕԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ

Ցրտաա Տէրէ վէ Ցրէնէյ խոմրլէքիրը ճէրէքէրի ալտի մոխպէրէնդէն

ՏՕԳԹ, ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճուման իրթէսի) կիւնէրի սաաթ
Բազար իրթէսի) 9 տան
Զարչէնպէհ) 10½ գ գառար
Բէհչէնպէհ = սապահան 6յա գառար
Սալը = սաաթ 7էն 10½ա գառար

Խթանօղլաս, Ճուղալ-օղլուն Իրան սէֆարէթխանէսի գուրպինէ Շէրէֆ էֆ. սօղաղաղրնաս քի 18 նումէրօր խանէսինտէ խաաթա գապալ իտէր

Ռ 87)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻՆ ԷՖԵՌԵԱՐԻ»

ԿԻ ՏԸ ՍՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Այն պահուն ուր իր նոր բնակարանը կը մտնէր, դրան ներսը ճերմակ բան մը տեսաւ. նամակ մըն էր՝ զոր ցրուիչը հոն սահեցուցած էր. իր բացակայութեանը։ Հասկցաւ անմիջապէս թէ Բօլէն կու գար, բացաւ զայն, անձկութենէն դողդոջուն, կարդաց.

«Սիրելի Մարա,

«Քեզի չուտով նամակ չդրեցի, որովհետեւ չէի ուզեր Բարիզ անօգուտ ճամբորդութիւն մը ընել տալ քեզի դիս՝ իմ այս վիճակիս մէջ տեսնելու համար։

ՏՓԱՐԱՆ

ՍԱՐԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճաստէսի, 38

Ճշդութիւն, մարդութիւն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանին.

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին ՆՈՐ տառերով Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ լեզուաւ Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպարէն վաճառականական հաշուեցոյցեր, նամակագրվաներ, հաստէներ, հարսանեաց հրաւիրագրեր, տոմսեր, այցքարտներ, մատեաններ և այլն և այլն։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը թղթակցի գաւառներու հետ տպագրական բոլոր գործերու համար և գիրքերու տպագրութեան արտօնութիւնները ալ Մէարիֆին առնել կ'տամնէն։

Տպարանս դիմող բոլոր յաճախորդք գոհ կը մնան։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւմիւլէյի՝ օն պիր սէնէ մուգտասէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա չահատէֆնամէ, խուրտա խմիզ, վէ զայրէթ ու խթիդամլիքլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիւ վէ էմնիյէթինի դազանմըշ, էրպապը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի սընըֆ տավա վէքիլէրլիքտէն մատաուբի պիր զամ ալը։

Քէնտիլերի հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրէօճոտ իտէր։

Պիր մէպլաղը մաիւմ մուգասիլինտէ ալմը այլըգ վէ սէնէլիք ատնէտ գայտ վէ գապուլ իլէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մաիւմամի ալտագ իսթէեէկլերէ պէյանը րէյ վէ իթթայը մաիւմաթատան գանընմաղ։ Էքսէր տավալարտան բէչին իւճրէթի ալտատրը կիսի, բէք չօգարընընտա սուլէն թէսիլիյէտ գուսուր էյլէմէղ։ Սապահլարը սաաթ 2—6ա վէ ագշամլարը տաւի 9—11է գառար եաղբնանէսինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճաստէսինտէ Մուսուլխանընտա 6 վէ 7 նումէրօր օտալար տրը։

ԳԻՍԱԿ

Մրամբ-Բիւնտ գօնսկան օրերու
ՀԱՑ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵԳԻ
Ս.ռաքել էֆ. Գաբրիելեանի տնեսակը
ՄԷՐՃԱՆ ԵԱՅՏՐՋ ԽԱՆ, ԹԻ 10
Գին 5 գահ.

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԷՐԱԳԼԸԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվրադ գալէմի խիւլէֆաարնտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէնէնի մուսիգի մուալլիմի Զուլֆահան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օն պէշ կիւնտէ պիր՝ մոռնթազամէն նէշր իսիլմէքտէ օլան էշնարը մուսիգի կաֆսա մինթեզրզ չարգը վէ գանթօ նօթասընըն իբինճի ֆորմասը նէշր իսիլմիշ տիր։ Պիւյրթանէ էանմէլէրինի հավէսքիարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մանալը ֆիրուխթի Պապը Ալի ճաստէսինտէ 29 նումէրօրը Իսթանպոլ քիթապչանէսի, Մէրճանտա սոչէը Եղիա էֆէնտի վէ էսկի Զապթիեէ ճաստէսինտէ Սէֆա ֆոնոկրաֆխանէսընէ սաար մահէլէր տիր։

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքտէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒԼԹԱՆ քիթաբոլարը եաղընընը սիկարա մէրագլըլարընը մէմնունա էսէսլիկը։ Հալա քիթաբոլարընն ֆէվգէլէատէ միէսսէրիյէթի մուգալիսլէրինէն արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլարընտան, դաբաղլարընն տերտնինտէքի ոէֆէր մէհրինէ վէ ալամէթի ֆարըգագը սայիրէյէ սիգգաթ օլընմասը թավսիյէ ընընը։ 26—56

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՉ

Աղվընընը գօգմասընը, տիւէրինիզին խասթալդտան քիւլիէն արի գալմասընը արզու իտէր իսկնիզ Պապէ Գիւաուրնտա Նիզամիէ գարագօլը գարչա քէօչէնտէ 1 նումէրօր մահալը մահասուտա տիշ թաալիսի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալը-ընընը։

Մուսիսիյէ Մէքթէպի Թըզպիէի Շահանէտէն մէկտուն օլաշ, հիչ պիր ալը հետ իիթարմէքտէրինն տիշ չէքմէքտէ մուճիսի պուլունընը պիր իլաճ իլէ եաղընընը իբի տէֆտատ էն չէտիս տիշ ազրըլարընը քէսմէքտէ, «սքարլիթինկիսի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըգլարընը թէսավի իմմէքտէ էֆէնտին էն ասն ուսուլի իւղրէ վէ նէվ վիճատ ալէմլար իլէ տիշ տալարընագատա ալը։

Էնվայլ թաղմա տիշ վէ չէնէ խասլընտաքի մէհարէթի քիմիկէսի ուսմամ միւէլիրէրինին հիւսնիւ թէվէճճիւնին ճէկլ իմմէքտէ տիր։

Ճումատա կիսնկէրի մուայնէնէքանէտէ բազար կիսնէրի տէ կէսքիկ Բաչատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նումէրօրը խանէսինտէ միբռաճատի իտէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապահլարը սաաթ 1½ գառար վէ ագշամլարը տաւի սաաթ 11ատն ասնրա հէր վագթի խանէսինտէ պուլունուր։

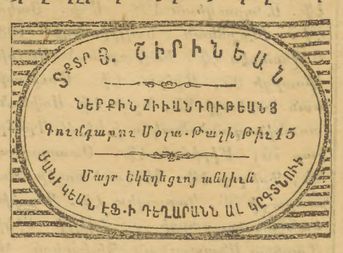

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900

ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՑԻՑ
ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՑՈՒՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէղքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ Միւքէսաֆաթընը, HORS CONCOUR
րէգապէթիվ գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ թէֆերրուաթընա գատար էմսալընա թէվէֆֆիւգ իտէր

Թիւրքիա իչիւն ԷԷկեանէ ատէնթասը Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլատլարը

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթամպօլսա, Պահճէ Գարաբուրնա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւզերինտէ

ՇԻՒՊԵԼԷՐ Իզմիրթէ, Սիլիվրիսէ, Աֆիոն Գարահիսարա վէ սաիրէ
Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԳԷՐՆ

TORONTO 1851 WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851Տէ ԹՎԷՍԻՍ ՕՂՈՒՆՄԸՆ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օղունան զիյանլարընն մէճմութ — ֆունկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագէտ վէ հասարաթը սէնէվիյէ — » » 1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օղունմուշ սերմայէ — » » 410,000

Թուրքիա չիւղսէնինն միւասիրի ումումիսի. ԳԱՖԵՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Ասանիսաի Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր ատէնթէլէր արանըլմաղտա տըր
— ԻԹԹԱՐ — Շէրֆմամիզին էն մասաուզ Ֆրանսզը վէ Ամէրիկա գումանպարընը սերմայէսի հասրլամընա նիզամէթին 100% օղուտը հասպէ Ուէսթրընքի 125% տիր։ Իմդի պու հաղիգաթ Ուէսթրընն բուդիպէրինէ թէքէվվիւգ էթմարմէյէ էն սէօյիւք թէէսիսնամէ տըր։

Հէր չէյսէ մուհաֆազա սըհհէթէ յալըշարգընը կիպիվ, սիկարա քաբզրալարընն տախի նամֆի օյմալարընա իրթնա էյտիրլ։ ՏԻՒՐՔ է ԳՈՆ վէ ԳԻՇԱՁ ԳԱՊԱՐ ՊՕՆ նամբ իլէ սիկարա քաղարընը Թավսիյէ իտէրիզ։ 22—50

ՏՕՔԹՕՐ ՁՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսիսիյէ փարիսատ միւասէթ մէտիսէ էմրալը տախիրիվ վէ տասալիէ քէսքի իսթիսան իլէյտուպ սարա, ելսարգմօս, խիթէրիք, կարբի պաչ ազրըրը, նիւրալգ, ուլդուսուզլուգ, ուլդուտա կէղմէմէք, չօճուգլարընն իսարա թուսթամամալարը վէ էնվան սինիրիսաթարդրարընը էշկիթրիք իլէ թէտավի իլէյտիյի կիսի միսէ սուլարը, վէ միսէ սուլունընն արթմասը վէ էքսիրմէսի, պաղըրսագ, գալպ, ադ վէ գարամիյէր վէ պիւէյիմիվէ էմրալը տավիրլէրի տարիրէի ֆէնտը թրպպէն էն ասն քէշֆիմէր իւզրէ հէր կիւն սագատատան էօյլէնէ գառար իստանպօլտա օդճիլէր պաղնտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չարչուտա (Մէրքիտ) էճզախանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն ասնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիօն թէաթրօտա գարշուսընտա 165 նումէրօրու Մուայնէնէքանէի խուսուսիէսինտէ միբռաճատի իտէն խաթիէէսընը գապալ էյլեր։ Մուայնէնէքանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէսսու մէվճուտ տուր։

Նոյն զիւէրն իսկ Բարիզ մեկնեցաւ։

Ժանն երկու օր մտայուզման չրջան մը անցուց՝ որ զինքը անկարող կը դարձնէր ուրիշ բանի մը վրայ մտածելու։ Երրորդ առաւն Ռազալիէն մէկ բառ մը ընդունեցաւ՝ որ իր իրիկուան թատերով ճամբայ ելլելը կը ծանուցանէր։ Ուրիշ օչինչ աւելի։

Ժամը երեքին տաւնները դրացիի մը կառքը լծել տուաւ որ զինքը Պէօզվիլի կայարանը փոխադրեց, ուր իր ադախնին պիտի սպասէր հոն։

Բարափին վրայ, կանգնած կը սպասէր, աչքը երկաթեայ ուղիղ գծերուն վրայ յառած որոնք կը խաւսափէին վարը, հեռուն, հորիզոնին ծայրը, իրարու միանալու։ Ամէն տուն մեծ ժամացոյցին կը նայէր։—Տակաւին տասը վայրկեան,—Տակաւին հինգ վայրկեան։—Տակաւին երկու վայրկեան։—Անաւասիկ ատեն է։—բան մը չէր երեւար հեռաւոր ճամբուն վրայ։

(Շարունակելի)

ԱԶԴ

ԿԵՂԴ. Վարժարանի. ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Խնամակալութիւնս կը փութայ ծանուցանել թէ յառաջիկայ նոր տարեշրջանին կեղդ. Վարժարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 3, Բ. օրը։ Ինչպէս տակի տարի մանաւանդ յայտարարութեամբ ծանուցուած էր, կեղդ. Վարժարան մտնել փափաքողները կը հրաւիրուին ներկայանալ մինչեւ օգոստ. 20 իշ. օր, Դալաթիոյ Խարդաղանը, ընդհ. հոկողին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 2էն մինչեւ 6։ Մտից քննութիւնները տեղի պիտի ունենան օգոստ. 20ին և 21ին։ Խնամակալութիւնս այս առթիւ կը փութայ յայտնել թէ կեղդ. Վարժարանի մէջ իւրաքանչիւր ուսում կ'ուսուցուի հետեւեալ կարգ մասնագէտներու միջոցաւ։ Տ. Բարկէն վ. Կիւլէսէրեան, Յակոբ էֆ. Յակոբեան, Յովհաննէս էֆ. Մուրատեան, Հրանտ էֆ. Սատուր, Գառնիկ էֆ. Բարունակեան, Յովսէփ էֆ. Գուլումճեան, Յովհաննէս էֆ. Հինդլեան, Յակոբ էֆ. Գուրգէն, Սահակ էֆ. Կուրտիկեան, Նշան էֆ. Գօնտոյեան, Թգնատոս էֆ. Մուրատեան, Միքայէլ էֆ. Շամանճեան, Մ. Շիւղէլ, Գրիգոր էֆ. Մարգարեան, Խաչիկ էֆ. Թանթաճեան, Բրոֆ. Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեան, Մ. Պէնուա, Մարկոս էֆ. Նաթանեան, Մ. Մակինիս, Թովմաս էֆ. Թէրզեան, Պօղոս էֆ. Բէրէսանճեան և Սարգիս էֆ. Սիրունեան։

Նոյնպէս Խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ թէ կեղդ. նախակրթարանը, ուր յառաջիկայ տարւոյ համար նոր ուսուցիչներ հրաւիրուած են, պիտի բացուի օգոստ. 20 բ. օրը։ Հին աշակերտները, ինչպէս նաև այն աղջիկները կը փափաքին աշակերտել նախակրթարանին՝ նոր տարեշրջանէն սկսեալ, կը հրաւիրուին ներկայանալ Դալաթիոյ Խարդաղանը՝ արձանագրուելու և մտից տոմս ստանալու համար, օգոստ. 10էն սկսեալ մինչեւ 18, ամէն օր առաւօտեան ժամը 1էն մինչեւ 4 (Բ. Թ.)։

Դալաթա, 9 օգոստ. 1091

ԻԼԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻՎ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ ՎԱՆՈՒՑ ԿԵՍԱՐԻՈՅ

Գայսէրիէ Ս. Կարապետ վանքը մզգտա, 1888 թարիխնտէ թէէսիս իմմիզ օլաուզում կիճէլի կիւնսիւզլիւ մէքէպ, օն տէօրթ սէնէէն պէրու ալէմ թէվալի տէվամ իտիպ, էլեկտրիք մէքթէպի ալի մէվգէքնի իսրազ, վէ չիմանէէ գատար միլէթէ 43 նէֆէր միհնթէչի թալէպ թագտիմ իմմիզ տիր։ Պանսիոնարտան պաղըլարը՝ Իսթանպոլ, Բարիզ վէ Պէյրութտա թէպպէթ, վէ մաքնսթալիք ֆէննէրինի, պաղըլարը տախի մաալիմլիք, թիւճճարլիգ վէ սարի սէնատաթլար իմմիմիսաղ իմմիզլեր տիր։

Մէքթէպիմիզտէ թէտրիս օլունան լիսանլարա իլիւմ ու ֆիքնուն տիրատէքիլէր տիր։ Օսմանը, էրմէնի, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ լիսանլարը, մէդհէպ տէրսլէրի, թարիխ, ճաղրաֆիա վէ սարէ։ Մէյսատիի իլմի հուգուգ, ուսուլի տէֆթէրի իլմի արհէթ, իլտիմը թաղիրէ վէ ըրազիյէ մա թէֆթերրուատթ վէ ըլամ տէրսի (դարա դալէմ, հաղլը պօյա)։

Պիր չօճուգ իչիւն սէնէվի իւճրէթի թասմիլիյէ 11 ատէտ լիրա օսմանի օլուպ, 5½ լիրասը սեպտեմբեր իսթիսասընտա, վէ 5½ լիրասը տասիի մարտ իսթիսասընտա բէչին իսթիֆտա օլունուր, եալընըզ պիր սէֆա իչիւն ալի խուլիյէ դամը իլէ եարբամ վիրա ալընըր։

Հէյսէթը թէտրիսիյէմիզ միւսթախ զէվտիտան ինթիհասը իսրիմիզ օլսաց, հէր պիրի քէնտիսինէ թէվզի օլան չիպկի մախասուսանը թալիմ իտէր։

Թալէպէնին եալընըզ եսթագ, բուսպա չամաշիրը կիսի մէսարիֆը չտիսիրէլէրի քինտիկէրէ ոթա տիր։ Ինթագ, գիսուրտա գալէմ կիսի լէվազիմ, մէքթէպ թարաֆընտան վէրիլիր։ Ուզագ չէնէրէտան կէլէն թալէպէ՝ սէնէվի թամիլ էյլեմէնտր իսթէրսէ Ս. Վանքատա կէնէրպէտիլիրլէր, վէ պունտան մուգտասիսնամ քէնտիսէրինէն հիչ պիր չէյ թալէպ օլունմաղ։

Թալէպնէ կիսնամ իւչ սէֆա եէմէք վէրիլիր, սոտան, էօյզէ վէ ագշամ իսթիչիր չէյիս. բէրիզ կիսնիլրի բէրիզ եէմէկի վէրիլիր։ Ս. Վանքըմիզդէն մէզքէք կիսգէ, սու վէ հալասը սագ օլարագտա մալիմի սանմէ տիր։ Խուսուսա վանքին տախիրիսնէ միւճեատէտէ եարրամատա օրան մէքթէպէն ինչատթը խարիճէ իսէրէմիզ օլաուզտանտան, ինչալան պիր սէնէյէն մէգթիր ճէսիտ մէքթէպէ նէզրէ մէքթան իսթէնէ տախի մուալիֆիգ գալուրուզ մէքթէպտիր հագգընտա տանա մուֆասալ մաիւմատի պէտագ արգու իտէնէրէ մէքթէպէն մահրաս իրսիկրամը տախի կէնտէրիլէպիլիր։

Հէր թարաֆտա պուլունան սէվկիլիս մէքէմատարլարմըզ էվլատլարընն իչտու թէէսիսատան ինթիֆատ էտիմէէրի ճիտանէն արգու օլունուր։

Մէքթէպիմիզէն օն պէչինճի սէվիրը սէնէվիսի իչտու սեպտեմբեր 3է թէատուրի իտէն բազար էրթէսի կիւնիս պաշլանճագ տրը։

Առաջնորդ Հայոց Կեսարիոյ
ՏՐԴԱՆ ԵՊՍ. ՊԱԼԵԱՆ
1901 Օգ. 25 Դ.

Հրատարակութիւն
ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՔ
Հոդեբանական Վէպ
Հեղինակ Բօլ Պուրէ
Թարգմանեց Օ.Ա.Ն Զէյրեանց-Հարաֆ
Գին 6 ղրուշ
340 էջ տեսակ

Վստահ ենք որ այսքան գիրատաչելի գնով համակրելի թարգմանչին այդ հրատարակութիւնը ընթերցող հասարակութեան կողմէ սիրմանի ընդունելութիւն պիտի գտնէ, որպէս համար հեղինակին և թարգմանչին անունները արդէն գրականներ են։

ՄԵՐ ԴԱՍԱՌԻ ԱՇԵԱՍՏԱՒԻՃՆԵՐՈՒՆ

Գաւառի յօդուածագիրներէն կը խնդրուի ըստ կարի կարճ գրել և գաղափարութիւն մատնել գրութիւններու մէջ. աւելի կը նախընտրուին գաւառի մը առեւտրական, արհեստական և երկրագործական շարժումներուն վրայ գրուած յօդուածները, ինչպէս նաև տեղական պարագաներէն կարեւոր լուրեր, և պատմական տեղագրական գրութիւններ։ Ամէն յօդուած խնամեալ և ճշգրիտ տեղեկութիւններ և իրողութիւններ միայն պարունակելու է։

* * *

Մեր աշխատակիցները պէտք է գիտնան թէ, մեզի գրկուելիք յօդուածները, թղթատարական օրէնքի տարամարութեանց համաձայն, չորս անկիւնները կարուած պահարանի մը մէջ դնելով հինգ քարոյչ թղթադրոշով կրնան ուղարկել, փոխանակ նամակի մէջ ներփակելով 40 քարտ վճարելու։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ